Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 102 (4797).
6 МАЙ 1982 й.
ПАЙШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● 4 май куни Кремлда Совет-Никарагуа музокаралари бўлиб ўтди.

Дўстона, самимий вазиятда ўтган музокаралар вақтида СССР билан Никарагуа ўртасидаги ўзаро муносабатларга доир масалалар, шунингдек халқаро аҳволга доир муҳим масалалар кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев билан Д. Ортега Совет Иттифоқи ва Никарагуа Республикаси ўртасида тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига асосланган муносабатларнинг муваффақиятли ривожланишидан мамнун эканликларини билдирдилар. Томонлар шу муносабатларни СССР билан Никарагуа халқларининг бахт-саодати йўлида янада ривожлантириш ҳаракатини давом эттиражакларини айтдилар.

● КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 4 май куни Катта Кремль саройида Сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, Миллий тиклаиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори революция командантеси Д. Ортега Сааведра бошчилигидаги Никарагуа Республикаси давлат делегацияси шарафига зиёфат берди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Д. Ортега жавоб нутқи сўзлади.

● Қардошлик қонуни асосида

НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНА ҚУРИЛИШЛАРИГА ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Россия Федерацияси ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда мазкур регион меҳнаткашларига ёрдам бериш учун Ноқоратупроқ зона районларига қалб даъвати билан жўнаб кетган Ўзбекистон ССР «Госкомводстрой»и ўн тўрт илғор ишчисининг ташаббуси республика ирригаторлари орасида қизғин маъқулланди. 4 май куни кўнгиллилардан иборат катта группа Тошкентдан Владимир областига жўнаб кетди. Кўнгиллилар янги ташкил этилган «Узвладимирводстрой» тести составида ишлайдилар. Тантанали кузатиш маросими вақтида «Ферганаводстрой» трестининг бетон қуювчиси А. Иномов ўз ўртоқлари номидан шундай деди:

— Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқи биз, ирригаторларни ғоят тўлқинлантириб юборди. Леонид Ильич Ўзбекистон меҳнаткашларининг Ноқоратупроқ зонани комплекс ривожлантириш программасида иштирок этаётганликлари тўғрисида самимий гапирди. Россиялик қардошларимизга зарбдор меҳнатимиз билан ёрдам беришни ўзимизнинг бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

(ЎзТАГ).

МЕЛИОРАТОРЛАРГА ЯНГИ УЙЛАР

Владимир диёридаги ўзбек мелиораторлари шаҳарчасида биринчи турар жой биноси фойдаланишга топширилди. Бу ерга мутахассисларнинг саксон оиласи кўчиб кирди.

Мелиораторлар отряди ўтган йилнинг куз фаслида қардош республикадан кучли ер казиш машинаси билан бирга бу ерга келишган эди. Ана шу отряд негизида «Узвладимирводстрой» тести ташкил этилиб, бу трестнинг тўртта механизациялашган кўчма колоннаси ҳам ташкил этилди. Бу колонналар область районларида муваффақиятли меҳнат қилмоқда. Курувчилар марказий базада асосий ишлаб чиқариш корпусини барпо этдилар.— Ҳозир бу ерда пардозлаш ишлари давом этмоқда. Гараж, турар жойлар яқинда фойдаланишга топширилади.

Ўзбекистонлик мелиораторлар беш йиллик мобайнида Владимир областидаги хўжаликларда ўн уч минг гектардан кўпроқ ерни ўзлаштиришлари, қарийб 6 минг гектар суғориладиган майдонни фойдаланишга топширишлари, салкам ўттиз минг квадрат метр уй-жой биноларини қуришлари керак.

(ТАСС).

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА ЗАРБДОРЛАРЧА ИШЛАЙЛИК

БИРИНЧИ ГАЛДА ТЕЖАМКОРЛИК

«Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли 6-таксопарк коллективи «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик» шиори остида меҳнат қилиб, эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун курашмоқда. Коллектив йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириб бориш билан биргаликда, тежамкорлик соҳасида ҳам катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Яқинда биринчи квартал якуни кўриб чиқилди. Корхона аҳли ўтган кварталда 61 минг сўм иқтисодий фойда кўриш билан биргаликда 22 минг литр бензин тежаб қолганлиги маълум бўлди. Коллективнинг илғор ҳайдовчилари В. Комаров, И. Жўраев, И. Отабековлар йўловчиларга намунали хизмат кўрсатишлагина эмас, балки тежамкорлик ва машинани яхши асраш бўйича ҳам касбдошларига ўрнак бўлишмоқда. Улар апрель ойи топшириғини муддатидан олдин бажаришга аҳд қилишган.

— Намунали хизмат кўрсатиш вазифамиз, — дейди В. Комаров ва унинг касбдошлари. — тежамкорлик эса бурчимиздир!

Сўзи билан иши бир корхона коллективи ҳар бир зарбдор ҳафтани тежамкорлик билан якунламоқда.

● Беш йиллик вахтасида

КАТТА МАРРАЛАР САРИ

(ФОТОРЕПОРТАЖ)

Шу кунларда Тошкент тўқимачилик комбинати ва комбинат филиалларида «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта!» ҳаракати қизғин давом этмоқда. Комбинат филиаллари ичида ишга тушганига энди бир йилдан ошган 2-филиал коллективи эришаётган ютуқлар айниқса қувончли бўлмоқда. Филиал фидокорлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини бажара бориб, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида пландан ташқари 20 минг сўмлик маҳсулот тайёрладилар. Биринчи нав маҳсулот ишлаб чиқарилган маҳсулот умумий ҳажмининг 90 процентини ташкил этди.

Комбинат 2-филиалида 200 дан зиёд ишчи меҳнат қилади. Филиал коллективининг асосий қисмини ёшлар ташкил этади.

Г. Саидхўжаева (биринчи сурат) Тошкент автомобиль йўллари инженерлари институти иқтисод факультетининг кечки бўлимида ўқиш билан бирга филиалда ўзининг зарбдорона меҳнати билан хурмат қозонган. Г. Саидхўжаева калавалаш цехида ишлайди. У ойлик план-топшириқларни мудом 110-115 процентга етказиб адо этмоқда. Ёш ишчи буюк мамлакатимизнинг муборак юбилейини беш йилликнинг икки ярим йиллик планини бажариш билан қаршилашга сўз берган.

М. Хусанова (пастдаги суратда) филиалнинг ёш, аммо серғайрат ишчиларидан саналади. У Киров районидаги 21-мактабнинг 8-синфини битириб тўқув комбинатига ишга келган. М. Ҳусанова ўзи меҳнат қилаётган цехнинг мураббий ишчиси О. Одилова ёрдамида энг нозик операцияларни пухта ўрганиб олди. Айни пайтда у илғорлар сафидан ўрин олиб ўзига бириктилган планни 110 процентга етказиб бажаришга эришмоқда.

Ип йигирувчи Л. Колосованинг (ўнгдаги сурат) тўқимачилик комбинатига ишга келганига ўн йилдан ошди. Комбинатнинг янги филиали очилганда у ўз хоҳиши билан шу ерга ишга ўтди. Ёш ишчилар Л. Колосовани ҳақли равишда ўзларининг мураббийлари деб атайдилар. Нега деганда, у энди ишга келган ёш ишчилардан ҳеч қачон ўз маслаҳатлари ва ёрдамини дариғ тутмайди. У филиал бўйича кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада ҳам пешқадамлик қилиб келмоқда. Айни пайтда филиалнинг барча цехларида иш қизғин. Катта марралар сари дадил қадам ташлаётган филиал коллективи СССРнинг 60 йиллигига муносиб тўёналар тайёрлаш ишқи билан ёнмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

20 ИЮНЬ — МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

Октябрь район Совети ижроия комитетида округ сайлов комиссиялари раислари ва секретарларининг кенгаши ўтказилди. Йиғилганлар сайлов участкаларини жиҳозлаш, сайловчилар рўйхатини тузиш ишлари билан таништирилди.

Ҳозир ана шу районда элликка яқин агитпункт иш олиб бормоқда. В. И. Ленин номли пионерлар саройи, Лекторлар уйи ва 42-мактабда ташкил этилган янги агитпунктларда ҳам маҳаллий Советларга сайловларга бағишланган тадбирлар қизғин ўтказилмоқда.

ТЕМАТИК ЭРТАЛИКЛАР

Тошкент гарнизони бўлинмаларида сайловга актив тайёргарлик авж олдириб юборилди. Агитпунктлар, кутубхоналар, Ленин хоналари байрамона безатилган. Улар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига, мамлакатимиз халқлари дўстлигига бағишланган стендлар билан жиҳозланган. Жангчилар учун китоб кўргазмалари ташкил этилмоқда.

Ёш сайловчилар клубларида совет турмуш тарзи ҳақида, социалистик демократия ғалабаси тўғрисида, совет сайлов системаси принциплари тўғрисида лекциялар, суҳбатлар ўтказилмоқда. Пропагандачилар ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР касаба союзлари XVII съездида, Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқларида ўртага қўйган янги тинчлик ташаббуслари актуаллигини тушунтирмоқдалар. Ёш жангчилар СССР Конституциясини, маҳаллий советларга сайлов ҳақидаги қонунни ўрганмоқдалар.

Маҳаллий советларга сайловларга бағишланган тематик эрталиклар ўтказилмоқда. Бу тадбирлар программасида халқ депутатлари билан суҳбатлар, учрашувлар ўтказиш, фильмлар намойиш қилиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ)

ЮБИЛЕЙГА АТАБ

Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти коллективи СССР 60 йиллигига атаб янги темаларда 10 га яқин рангли плакатларни нашрга тайёрлади.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Қутлуғ Башаровнинг «Ленин, Октябрь, Тинчлик» плакати, Анвар Балкановнинг «СССР», «В. И. Ленин — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг асосчиси» плакатлари, шунингдек, Ремзи Алиевнинг «Ягона совет халқимиз!» плакатлари алоҳида ўрин олган.

Рангли, кўп нусхада юбилей сериясига кирган плакатларнинг ҳар қайсиси ўз темасига мос рангларда воқеалар, кўринишларни жонли талқин эта олган. Қ. Башаров плакати икки хил рангда, гравюра усулида доҳиймиз сиймоси, ҳаёт тўлқинини, А. Балкановнинг плакатида Лениннинг кулиб боқиши ёрқин акс эттирилган.

Нашриётнинг СССР юбилейи шарафига тайёрлаб чиқараётган плакатларнинг кўпчилиги чиқиб, бирин-кетин кенг оммага тарқатилмоқда. Бу плакатлар ҳам конкурс плакатлари қаторидан маълум даражада ўз ўрнини топади.

Бу анъанага аталган плакатлар ҳам бошқа сиёсий плакатлар қатори она-Ватанимизнинг улуғвор тўйига муносиб совға бўлади.

Республика бўйлаб

Шофиркон районидаги «Правда» газетаси номли ўрта мактабда очилган кинолекторий «Давримиз ақл-идроки, номуси ва шон-шарафи» деган мавзуда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳақидаги ҳикоя билан ўз ишини бошлади. Кинолекторий ўқувчиларни Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўлкада содир бўлган ажойиб ўзгаришлар билан таништиради.

• • •

Жонбой районидаги «Москва» колхози далалари Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг сиртқи бўлими студентлари учун диплом ишини ҳимоя қилиш жойига айланди. Хўжалик пахтакорлари колхоз раиси, сиртқи бўлим студенти Барат Тошбоев таклиф этган пахта ва беда алмашлаб экиладиган жойларда ўғит солиш схемасини қўлладилар. Сиртқи бўлимнинг бошқа студенти Эштурди Нафасов таклифига биноан шўрхок участкалардаги бедазорларда ўғит солинмоқда. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда диплом ҳимоя қилаётган студентларнинг диплом ишларини имтиҳон комиссияси юқори баҳолади.

• • •

Тошкент политехника институтининг Навоийдаги филиали тўртинчи курс студенти Л. Крелнинг фикрича лазер қурилмалар тез орада трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси узелларини тиклашда кенг қўлланилади. СССРнинг 60 йиллигига бағишланиб институт филиалида бўлиб ўтган илмий техника конференциясида 85 та доклад тингланди. Л. Крель доклади шулардан биридир. Халқ хўжалигида кремний-органик бирикмаларини қўлланиш янги методлари ва бошқа кўпгина студент илмий ишлари олимларнинггина эмас, балки ишчиларнинг ҳам диққатини ўзига жалб этди.

(ЎзТАГ).

ЎЗ СЎЗЛАРИ УСТИДАН ЧИҚДИЛАР

Тошкент трактор заводидаги автомат цехидан Абдуҳаким Маҳамадалиев бошлиқ комсомол-ёшлар комплекс бригадасининг станокчилари ўз ўртоқларидан табрикномалар олишди. Бу коллектив беш ойлик планни муддатидан илгари адо этиб, ёшлар бригадалари ўртасида ВЛКСМ XIX съезди меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқи учун мусобақада биринчи ўринни эгаллади.

А. Маҳамадалиев бригадаси корхонадаги 57 комплекс ёшлар коллективи ўртасида «Мамлакат комсомол анжумани очилишига ярим йиллик топшириқ адо этилади!» деган шиор остида ўтаётган меҳнат мусобақасида пешқадамлик қилди. Бу бригадага «Заводдаги энг яхши комсомол ёшлар бригадаси» деган ном берилди.

Ёш тракторчилардан икки мингдан ортиқ киши ВЛКСМ бўлажак XIX съезди шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, бу мажбуриятларни муваффақиятли адо этмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Ўсаётган ёшлар ҳақида — ОҚШОМ СУҲБАТЛАРИ

БОЛАЛАРНИ ДЎСТЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Ж. Исмоилов ўз мақоласини ана шундай деб номлаган. Унда инсоний фазилатлардан бири — дўстлик ва ўртоқликни қадрлаш, бу хислатни ҳар бир кишида ёшликдан камол топтиришда ота-оналарнинг, мактаб ва жамоатчиликнинг роли ниҳоятда катта эканлиги ҳақида фикр юритилади.

●

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ»

Бугун ана шу анкета саволларига Халқлар дўстлиги орденли Тошкент халқ хўжалик институтининг ректори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, иқтисод фанлари доктори, профессор Мурод Шарифхўжаевнинг жавоблари эълон қилинмоқда.

●

АЙТМАСАМ, ДИЛИМ КУЯДИ

Журналист Р. Шомансурованинг ушбу сарлавҳали мақоласида баъзи аёлларнинг «гап» еб, унда исрофгарчилик, бебошликларга йўл қўяётганлиги танқид ўти остига олинади.

●

ҚАДР-ҚИММАТ БЕЛГИСИ

Газета мухбири М. Муродовнинг мақоласида узоқ йиллар ҳалол ишлаб, пенсияга чиққан кишига кўрсатилаётган ҳурмат ва эътибор ҳақида конкрет мисоллар асосида фикр юритилади. Айрим ишхоналарда ходимларнинг қадр-қиммати ҳақида ҳеч бош қотирилмаётганлиги танқид қилинади.

КИНО АНЖУМАНИГА ҲОЗИРЛИК

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивали. Тошкент-82

Тошкентда 24 майдан 3 июнгача бўлиб ўтадиган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VII Халқаро кинофестивалига тараддуд авжида. Шаҳар кино театрларида бўлган киши бунинг гувоҳи бўлади. Янги-янги кўп қаватли бинолар қад кўтараётган ёшларнинг севимли маскани — Студентлар шаҳарчасида жойлашган «Нукус» кинотеатрида ҳам кино анжуманига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Бу ерда фестивалга тайёргарлик кўриш учун барча тадбирлар белгиланган.

Шу кунгача мавжуд 800 та ўриндиқ янгиси билан алмаштирилди. Кинотеатр олд томонидаги боғдаги дарахт ва гуллар 200 тупга кўпайди. Томоша залидаги экранолди пардаси янгиланди. Транспарант ва халқаро анжуманнинг фахрий тасвири туширилган кўргазмалар тайёрланди.

— Бизнинг кинотеатрда фильмлар энг замонавий киноаппаратлар ёрдамида намойиш қилинади, — дейди кинотеатр директори Саъдулла Исҳоқов. — Шу кунларда радио аппаратлар намунали ишлайдиган тартибга келтирилмоқда. Ремонт ишлари 10 майгача ниҳоясига етади. Кинотеатрда ўн кун давом этадиган кинофестивалда 32 мингдан ортиқ кишига хизмат кўрсатилади.

Бу галги фестиваль программасидаги фильмларни кўриш учун сотиладиган билетларнинг 60 проценти абонементдан иборат. Бу томошабинлар учун қулайдир. Олдиндан билет сотиш учун алоҳида касса ишлайди. Шаҳримизда бўлиб ўтадиган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VII Халқаро кинофестивалини кўнгилдагидек ўтказиш коллективдаги ҳар бир кишининг олий мақсадидир.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ,
ТошДУ студенти.

МАТБУОТ КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон жамоатчилиги Совет матбуоти куни ва «Правда» газетасининг 70 йиллигини кенг нишонламоқда. 5 май куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ана шу шонли санага бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров очди. Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев доклад қилди.

Республика журналистлари, дейилди йиғилишда, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини бундан буён ҳам сабот билан амалга оширадилар, ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантаналарда берган йўл-йўриқлар ва тавсияларни муваффақиятли бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳамма ишни қиладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

● Олий ўқув юртларида

Студентлар конференцияси

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтида ВЛКСМ XIX съезди ва СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига бағишланган студентларнинг уч кунлик илмий конференцияси бўлиб ўтди. Конференциянинг психология, педагогика, чет тилини ўқитиш методикаси, лексикология ва бошқа бир қанча секцияларида инглиз, немис, француз тили факультетлари кечки ва сиртқи бўлимлари студентларининг 500 дан ортиқ илмий докладлари тингланди. Студентлар докладларида ўзлари олиб бораётган мавзулардаги изланиш материалларини ҳар тарафлама баён қилиб бердилар.

Немис тили факультети студентларидан З. Мамажонов, М. Йўлдошева, Н. Отлонова, Р. Кудяковаларнинг докладлари тингловчиларга манзур бўлди.

Конференцияда студентлар илмий жамиятига янги аъзолар қабул қилинди ва уларга аъзолик билетлари топширилди.

Конференциянинг илғор қатнашчилари сермазмун докладлари учун студентлар илмий жамиятининг Фахрий ёрлиғи ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

К. ЖУМАНИЕЗОВ.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ҲИНД ОКЕАНИДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН

Ҳиндистон пойтахти — Деҳли шаҳрида Жаҳон тинчлик кенгаши, Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик ташкилотлари ва бошқа бир қанча халқаро ташкилотларнинг ташаббуси билан чақирилган «Ҳинд океани — тинчлик зонаси» халқаро конференцияси уч кун давомида иш олиб борди. 50 дан кўпроқ мамлакатдан келган делегатлар Ҳинд океани ҳавзасида вужудга келган аҳволни муҳокама қилдилар, БМТ Бош ассамблеясининг ана шу районни тинчлик зонаси деб эълон қилиш тўғрисидаги декларациясининг тезроқ бажарилишига қаратилган амалий тадбирларни белгиладилар.

Ҳинд океани масаласи бўйича якдиллик билан қабул қилинган декларацияда мазкур районда АҚШнинг ҳарбий иштироки мислисиз равишда кучаяётганлиги оқибатида фавқулодде вазият вужудга келганлиги чуқур ташвиш туғдираётганлиги таъкидланади. Бу ерда Американинг 25 га яқин ҳарбий объекти, шу жумладан Пентагоннинг ядро қуроли жойлаштирилган Диего-Гарсия сингари муҳим стратегик базаси бор. Декларацияда АҚШ барча ҳарбий базаларининг тугатилиши ва Ҳинд океани ҳамда Форс кўрфазида ана шу региондаги мамлакатлар ички ишларига империалистик аралашув қуроли бўлган «тез ҳаракат қилувчи кучлар»нинг жойлаштирилишини тақиқлаб қўйиш қатъий равишда талаб қилинади.

Конференция қатнашчилари Америка Қўшма Штатлари БМТ Бош ассамблеясининг Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги қарорининг бажарилишига тўсқинлик қилаётганлигини таъкидладилар. АҚШ 1981 йилда Коломбода Ҳинд океани масаласига бағишланган конференция чақирилишини барбод қилди. Эндиликда 1983 йилнинг биринчи ярмида ана шундай конференцияни ўтказиш белгиланди.

Конференция ҳарбий-денгиз флотлари ҳаракатларини ўзаро чеклаш ва ишонч тадбирларини денгиз ва океанлар акваториясига, айниқса гавжум денгиз йўллари ўтадиган районларга ёйиш тўғрисидаги тинчлик ташаббусларига, шунингдек Форс кўрфазидаги вазиятни бартараф этиш юзасидан илгари сурган таклифларига юксак баҳо берди.

Конференция қатнашчилари бир қанча резолюцияларда Исроилнинг агрессив сиёсатини қораладилар. Африка жанубида халқларнинг ирқчилик, мустамлакачилик ва апартеидга қарши озодлик кураши билан бирдам эканликларини билдирдилар. Америка империалистлари, Пекин гегемончилари ва бошқа реакцион кучларнинг Вьетнам, Лаос ва Кампучия мустақиллиги, территориал бутунлиги ва суверенитетига қарши қилаётган қирдикорлари кескин қораланди.

Конференция Ҳинд океани районида тинчлик ва хавфсизлик учун курашувчилар бирлигини, уларнинг ўз кучларига ишончини, умидворлигини намойиш қилди, тинчлик тарафдорларининг янги жаҳон уруши хавфини бартараф этиш учун олиб бораётган умумий курашининг таркибий қисми бўлди.

М. ЯКОВЛЕВ,
ТАСС шарҳчиси.

БАРҲАЁТ АНЪАНАЛАР

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ ПОЙДЕВОРИГА БИРИНЧИ ҒИШТ ҚЎЙИЛГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛДИ

Бундан 50 йил муқаддам Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XVII конференциясида Ўрта Осиёда энг йирик тўқимачилик гиганти — Тошкент тўқимачилик комбинатини қуриш масаласи муҳокама қилинди.

1932 йилнинг 18 февралида СССР Халқ Комиссарлар Совети бу масала бўйича махсус қарор қабул қилди. Шу йилнинг 4 мартида Давлат комиссияси Тошкентнинг жанубишарқидан бўлажак комбинат қурилиши учун жой белгилади. Корхона лойиҳасини тайёрлашга киришилди.

1932 йилнинг 6 майи Тошкент тўқимачилик комбинати тарихидаги унутилмас кун бўлиб қолди. Шу куни қурилиш майдонида Тошкент меҳнаткашларининг корхона қурилиши бошланишига бағишланган кўпминг кишилик митинги бўлиб ўтди. Митингда Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети Президиумининг Раиси Йўлдош Охунбобоев, ВКП (б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг секретари К. Я. Бауман, Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлар Советининг Раиси Файзулла Хўжаев ва бошқа кишилар сўзга чиқишди.

Йўлдош ота ўз нутқини шу сўзлар билан тамомлади:

— Большевиклар иродаси билан бу ташландиқ ерда тўқимачилик комбинати қурилади.

Шундан сўнг Йўлдош ота қуйидаги сўзлар ёзилган металл трубкани пойдевор заминига туширади: **«Бугун бу ерда Ўрта Осиё ташкилотлари вакилларининг ва Тошкент шаҳар корхоналарининг ишчи ва хизматчилари иштирокида Ўрта Осиёда энг йирик тўқимачилик гиганти — Тошкент тўқимачилик комбинати пойдеворига ғишт қўйилади».**

Орадан икки йил ўтди. 1934 йилнинг 15 майида комбинатнинг 1-тўқув фабрикасида 8 та тўқув дастгоҳи ишга туширилди ва Фарғона тўқимачилик комбинатидан келтирилган калава билан газлама тўқий бошлади. Шундан кейин қисқа даврда корхонанинг бошқа фабрикалари ҳам қурилиб, ишга туширилди.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг қурилиши республикамиз учун муҳим иқтисодий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлган воқеа бўлди. У айниқса маҳаллий миллат вакиллари орасидан ишчи кадрлар тайёрлашда, халқнинг техник маданиятини ўстиришда, кенг истеъмол буюмларига бўлган эҳтиёжни қондиришда, янгича меҳнат анъаналарини шакллантиришда беқиёс роль ўйнади.

30-йилларнинг бошларида социалистик мусобақанинг илк намуналари тарқала бошлаган эди. 1935 йилда мамлакат бўйлаб ажойиб ватанпарварлик ташаббуси — стахановчилик ҳаракати кенг қулоч ёя бошлади. Бу ҳаракат бутун коммунистик қурилиш, дунёда биринчи социалистик мамлакат ишчилар синфи тарихи ва социалистик индустрия тараққиётига ёрқин саҳифа бўлиб кирди. 1935 йилда бўлиб ўтган ВКП (б) Марказий Комитетнинг декабрь Пленуми қарорларида бу ватанпарварлик ҳаракат тўғрисида шундай дейилган эди:

«Стахановчилик ҳаракати меҳнатни янгича ташкил қилиш, технологик жараённи рационализация қилиш, ишлаб чиқаришда меҳнатни тўғри тақсимлаш, малакали ишчиларни иккинчи даражали тайёргарлик ишларидан озод қилиш, иш жойини яхшироқ уюштириш, меҳнат унумдорлигининг жадал ўсишини таъминлаш — ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини кўпайтиришни таъминлаш, демакдир. Стахановчилик ҳаракати ишчи синфининг маданий-техник савиясини кўтаради. Эскирган техникавий нормаларни янгилайди...»

Марказий «Ирмино» шахтасининг ёш забойчиси Алексей Стахановнинг нормадаги 7 тонна ўрнига бир кунда 102 тонна кўмир қазиб чиқарганлиги ҳақидаги хушхабар ёш Совет мамлакати ишчиларини янги меҳнат ғалабалари сари илҳомлантирди. Тез орада мамлакат бўйлаб Стахановга эргашиш, Стаханов рекордини такрорлаш ҳаракати авж олиб кетди. Стахановчилик ҳаракати деб ном олган бу ташаббус ўша пайтда социалистик мусобақанинг янги ва юксак босқичи бўлди.

Стахановчилик ҳаракати ўша йилларда, айниқса, енгил саноат корхоналари ўртасида кенг қулоч ёйди. Стахановчи тўқувчи Мария ва Евдокия Виноградоваларнинг жасорати Тошкент тўқимачиларини ҳам бу ҳаракатга актив қўшилишга ундади. Комбинатимиз тўқимачиларидан Т. Ёрмуҳамедова, М. Саидова, Х. Солихўжаева, М. Абдураҳмоновалар ҳам тез орада стахановчилик ҳаракатига издош бўлиб, улари бошқараётган йигирув машиналари қувватини икки баравар оширишди. Улар меҳнат жасоратининг ёрқин намунасини кўрсатиш билан чекланиб қолмасдан, ўз тажрибаларини ҳамкасбларига ўргатиб боришди. Катта ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иш натижасида 1935 йилнинг иккинчи ярмида комбинатда ишлаб чиқариш илғорлари сафи деярли икки баравар ўсди. Юксак унумдорлик учун кураш, юксак сифатли маҳсулот учун бўлган кураш билан қўшилиб кетди. Бу ватанпарварлик ҳаракатининг кенг миқёсда ривожланиши партия белгилаган планларни муваффақиятли бажаришда катта роль ўйнади. Ишчилар илғор меҳнат тажрибаларининг оммавий тус олишига эришдилар.

Стахановчилик ҳаракати меҳнатга ижодий муносабатнинг ажойиб намунаси бўлди. У омма ижодкорлигини мисли кўрилмаган юксакликларга кўтарди.

Ўттизинчи йилларда бошланган стахановчилик ҳаракати ҳозирги кунларда — ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам қизғин давом этиб келмоқда. Унинг ёрқин намунасини корхонанинг шу кундаги машъал ишчилари, ишлаб чиқариш новаторлари мисолида яққол кўриш мумкин. Комбинатнинг донгдор ишчиларидан Б. Жўраева, Л. Казанцева, Г. Губина, В. Солдатова ва Д. Қулматова сингари юзлаб ишлаб чиқариш илғорларини стахановчилик ҳаракатининг ҳақиқий ворислари деса бўлади.

Стахановчилик ҳаракатининг издоши Мавжуда Абдураҳмонова фидокорона меҳнати билан халқ олқишига сазовор бўлган эди. Уни халқ якдиллик билан 1937 йилда СССР Олий Советига депутат қилиб сайлашди. Орадан 43 йил ўтди. Мавжуда опанинг издоши, стахановчилик ҳаракатининг ҳақиқий ворисн, стахановчи тўқувчилар Мария ва Евдокия Виноградовалар мукофоти ва Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати, тўқувчи Дилбар Қулматова 1980 йилга келиб СССР Олий Советига депутат этиб сайланди.

Сўнгги йилларда комбинатда стахановча суръат билан ишловчи кишиларнинг сони кескин ўсди. Улар орасида биринчи фабрикадан илғор йигирувчи М. Турсунхўжаева, мастер ёрдамчилари С. Пўлатова, Т. Исломов, В. Коростелев, иккинчи фабрикадан Е. Губина, Ш. Тошматова, Қ. Ҳасанов ва бошқа ўнлаб илғорларнинг номларини фахр билан тилга олса арзийди.

Кўпстанокчи ишчи номи билан меҳнат қилаётган бу фидокорларнинг барчаси ўн биринчи беш йилликнинг бошидаёқ «Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажарамиз!» деб сўз беришган. Улар ҳозирги кунда ўзларининг хизмат зоналарини 2—2,5 баравар ошириб меҳнат қилмоқдалар. Ёш йигирувчи Шоира Тошматова «БД—200» маркали янги пневмопробирли йигирув машинасини бошқариб, нормадаги 690 ўрнига 1400 камерага хизмат қилмоқда. Учинчи фабриканинг йигирувчиси С. Идрисова 1982 йилнинг март ойидаёқ икки йиллик топшириқни бажарганлиги ҳақида рапорт берган эди.

Унинг планга қўшимча ишлаб чиқарган маҳсулоти 1300 килограммдан ошиб кетди.

Ҳозирги кунда Тошкент тўқимачилик комбинатининг кўпминг кишилик аҳил коллективи СССР 60 йиллиги ва корхонанинг 50 йиллиги шарафига давом этаётган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, стахановча меҳнат намуналарини намойиш этмоқда. Коллектив ишчилари ўттизинчи йилларда туғилган ажойиб анъаналарга содиқ қолиб, унинг барҳаётлигини ва абадийлигини таъминлаш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Э. ҲАМИДОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати касаба союз комитети раиси.

СУРАТЛАРДА: Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор тўқувчиси, ВЛКСМ XIX съезди делегати Каромат Ёқуббоева (суратда чапда) шогирди М. Абдураҳмонова билан кўп станокларга хизмат қилиш тажрибасини ўртоқлашаяпти.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, йигирувчи Буолма Жўраева ҳунар-техника билим юртини битирган ёшларни ишчилар синфи сафига қўшилганликлари билан табриклаяпти.

В. Апасов ва Ю. Адоньев фотолари.

Яхшидан боғ қолади

АВАЙЛАБ ПАРВАРИШЛАНМОҚДА

Кейинги йилларда районимизда бир қатор ўзгаришлар содир бўлмоқда: кўплаб микрорайонлар, кичик кўчалар ўрнида йирик марказий кўчалар ва осмонўпар, юксак объектлар вужудга келмоқда. Бу қувончли ҳол бошқармамизнинг хизматчилари олдига ҳам қатор муаммоларни кўндаланг қилиб қўймоқда. Районимизнинг яшил қиёфасини янада яшнатиш асосий муаммодир. Бундан ўн йиллар муқаддам кўчатлар ўтқазилиши лозим бўлган майдонларга жўнгина турдаги дарахт ниҳоллари суқиб кетилаверарди. Энди эса ниҳоллар танланиб, атроф-муҳитни ҳисобга олган ҳолда ўтқазилади. Аввалари акацияга ўхшаш дарахтлар ўтқазиларди. Бугун эса бу дарахтлар ўрнига эман, арча, оқ қайин каби дарахт ниҳоллари ўтқазилади. Бу дарахтлар узоқ йил яшовчанлигидан ташқари манзаралидир. Арча дарахти эса йилнинг ўн икки ойи мобайнида кўм-кўк яшнаб туради. Шаҳарнинг, шу жумладан районимизнинг кўпгина марказий кўчаларида мана шу дарахт тури ўтқазилган.

Ҳар йилги кўчат ўтқазиш мавсумини аниқ план асосида олиб бораяпмиз ва Ростов-Донликлар методи асосида иш кўраяпмиз. Бу метод бўйича районимиз территорияси 32 та участкага бўлиниб ташкилот ва ишлаб чиқариш корхоналарига бириктириб қўйилган. Ташкилот ва корхоналар ўз оталиғидаги участкаларни ободонлаштиради, ниҳоллар парваришига эътибор беради.

Ҳар йилгидек, баҳорги кўчат ўтқазиш мавсумида ҳам аниқ план асосида ишга киришилди. Апрель ойида пландаги 71 минг тупдан ошиқроқ ниҳол ўтқаздик. Шундан 25.300 тупи дарахт, 46.800 тупи манзарали бута кўчатларидир. Зиммамизга янги мажбурият олдик — 17 апрель Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик кунида районимиз территориясига планга қўшимча 8 минг туп дарахт ва 17 минг манзарали бута кўчатлари ўтқаздик. Кўчат ўтқазиш иши асосан Пролетар, Ф. Хўжаев, Ж. Обидова, Қорасув массивининг 1, 2, 3, 4-микрорайонларида, Тошкент трактор заводи массивининг 1, 2, 3, микрорайонларида ҳамда М. Горкий проспекти ва Луначарский шосселарида амалга оширилди. Кўкаламзорлаштириш ишида «Ташкент кабель» заводи коллективи, «Горводхоз» тресги ходимлари алоҳида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишди.

Бундан ташқари ирригация тармоғларини ремонт қилиш ва тозалаш ишлари ҳам бир текисда олиб борилмоқда. Йил бошидан буён 62 минг погон-метр ариқчалар тозалаб чиқилди. Бу ишда босмахона техникуми ўқувчилари ва 149, 221-мактаб ўқувчилари алоҳида намуна кўрсатдилар.

Шунинг билан бирга «Гордорстройремонт» трестига қарашли 1-қурилиш ремонт бошқармаси коллективи ободонлаштириш соҳасида бир қанча ишларни амалга оширди. Улар Абдалин, Зулайҳо, Луначарский кўчалари ва трактор заводи массивларида 22 минг сўмлик капитал ремонт ишларини бажардилар.

Кўкаламзорлаштирувчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Бу ерда уруш инвалиди М. Акимов номини алоҳида тилга олиш лозим. Қўли гул бу меҳнатсевар инсон инвалид бўлишига қарамай гул тагларини юмшатиб, гулзорга айлантирмоқда. Дастлаб биз унинг бу қадар моҳирона ишлашига ишонмаган эдик. Бугунги кунда Куйбишев майдонидаги салкам бир гектарли гулзор М. Акимовнинг меҳнати туфайли яшнамоқда. Унинг ҳамкасблари Ф. Мусаев, А. Қаюмов, М. Ҳолиқов, Ҳ. Зариповлар ундан ўрнак олишиб, меҳнат қилишмоқда.

Ҳозирда районимиз территорияси гуллаб-яшнамоқда. Район бўйича тез-тез ҳашарлар уюштирилмоқда.

Ҳ. ТЎЛАБОЕВА,
Куйбишев район ободонлаштириш бошқармаси бош агрономи.

Ўзбекистон — Ноқоратупроқли зонага

КОММУНИСТЛАР ПЕШҚАДАМ

Новгород областида ишлаётган ўзбекистонлик мелиораторларнинг актив ҳаётий позицияси муҳим хўжалик ва социал проблемаларни муваффақиятли ҳал этиш имконини бермоқда. Улар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб, тиғиз график асосида ишлашга ўтдилар.

Бу графикнинг моҳияти шуки, механизаторлар кўп миқдордаги машина механизмларни битта муҳим участкага тўплаб, дарахт ва буталарни қатъий изчиллик билан кундалов қилмоқдалар, каналлар ва шоҳ йўллар қурмоқдалар, зовурлар қазимоқдалар. Объектлардаги ишларнинг муддатлари қатъий белгилаб қўйилган, механизаторларнинг иш ҳақи — қўшимча ҳақ ҳам шунга боғлиқ.

«Узновгородвод с т-рой» трестига қарашли «1—Тошкент» кўчма ихтисослашган механизация колоннасининг партия ташкилоти бу ишнинг ташаббускори бўлди. Яқинда механизация колоннасининг коммунистлари очиқ йиғилиш ўтказиб, ҳар бир кишининг ноқоратупроқ ўлкани обод қилиш ишига шахсан ҳисса қўшиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Шу йиғилишнинг ўзида иккинчи кварталда заҳи қочирилган 528 гектар ерни фойдаланишга топшириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу — йиллик планнинг қарийб ярмисига тўғри келади. Мажбурият аниқ инженерлик ҳисоб-китобига, одамларнинг ижодкорлиги ва меҳнатдаги шижоатига таянади.

Механизатор — объектлардаги асосий фигура. Шу сабабли партия ташкилоти кишки ишларни тўхтатмай туриб, машиналарни ботқоқларга кўклам ва ёзда ҳужум бошлашга пухта тайёрлаш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилди. Кўп чўмичли ва бир чўмичли ҳамма экскаваторлар, оғир тракторлар ремонтдан чиқарилди. Машина-механизмларни иш жойининг ўзида ремонт қилиш режаси пухта ўйлаб тузилди. Бу ишга коммунист А. Белов бошчилик қилмоқда. Иккита кўчма ремонт машинаси ҳамда зарур асбоб-ускуналар билан қуролланган созловчи слесарлар профилактика ремонтини графикка мувофиқ пешма-пеш ўтказиб туришибди. Башарти агрегат дафъатан ишдан чиқиб қолгудек бўлса, авария ремонти звеноси тузиб қўйилган.

Механизация колоннасида моддий база яратиш ғами ҳам ейилган. Ёғингарчилик бошланмасданоқ ёпиқ зовурларга ётқизиладиган қувурлар: темир-бетон буюмлар, ёнилғи-мойлаш материаллари зарур миқдорда ғамлаб қўйилди. Шунинг натижасида «Тошкент—1» кўчма ихтисослаштирилган механизация колоннаси ишларни графикдан илдамроқ ўринлатиб қўймоқда. Таққослаш учун шуни айтиш мумкин: ўтган йилнинг шу даври мобайнида атиги олти километр зовур қурилган бўлса, бу йил саксон километрдан кўпроқ зовур қуриб бўлинди. Колонна партия бюросининг аъзоси В. Поветкин раҳбарлик қилаётган зовур қурувчилар бригадаси эса биринчи квартал топшириғини олти баравар ошириб бажарди. Ёш коммунист, Новгород область комсомол комитетининг аъзоси Турсунпўлат Расулов бошлиқ экскаватор экипажи тўрт нормадан ортиқроқ иш бажарди. Бир чўмичли экскаваторларнинг машинистларидан Г. Султонов, Ю. Мавлонов, С. Иванов, бульдозерчи В. Савченко ва бошқа кўпгина азаматлар юксак натижаларга эришмоқдалар.

Новгороднинг қўриқ ерларига бошланган ҳужум давом этмоқда. Маҳаллий деҳқонларга қардош республикадан келган мутахассислар жуда катта ёрдам бермоқдалар. Шу йилнинг ўзида улар ўн минг гектарлаб ташландиқ ерларни серҳосил экинзорга айлантириб берадилар.

(ТАСС).

СЕМИНАР МАРОҚЛИ ЎТДИ

Акмал Икромов районида китобсеварлар жамияти ташкил этилганига ҳали унча вақт бўлгани йўқ. Лекин жамият аъзолари унинг масъул сектори Л. Макарова раҳбарлигида кўпгина тадбирларни амалга оширдилар. «Шарқ юлдузи» маҳалласида жойлашган 394-болалар боғчасида китобсеварлар жамиятининг бошланғич ташкилоти ташкил этилган. Куни кеча болалар масканида болалар китоби байрамига бағишлаб семинар ўтказилди.

Семинарга райондаги барча мактабгача болалар муассасаларининг тарбиячилари, методистлар ва боғча-ясли мудиралари таклиф этилди.

• *Беш йиллик вахтасида*

ИЛҒОРЛАР САФИДА

Комсомол аъзоси Мамлакат Икромова Тошкентдаги 28-мактабда ўқиб юрган пайтларидаёқ тикувчи бўлишни орзу қилар эди. Шу сабабли у саккизинчи синфни битиргач, тўғри Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-филиалига ишга келди. Ёш ишчини 5-цех мастери Зумрад Раҳматуллаева ўз бригадасига қабул қилди.

— Дастлаб тикув операцияларини бажаришда бироз қийналдим, — дейди М. Икромова. Кейинчалик мастеримиз ва цех мураббийлари ёрдамида иш жараёнларини анча ўзлаштириб олдим.

Албатта бу ўринда ишчининг қобилияти, касбга бўлган ихлоси, уддабуронлиги, кўрсатилган операцияларни бекаму кўст ўзлаштириб олиши муҳим ўрин эгаллайди. Буни яхши тушунгач Мамлакат ишга сидқидилдан берилди. Мана унинг корхонага ишга келганига ҳам беш йил бўлди. Ҳозирда у илғорлар сафидан ўрин олган. Олтита тикув операциясини бемалол бажара олади. У коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга эга. 1981 йилда филиалларaро ўтказилган тикувчилик мусобақасида берилган тикув операциясини аъло даражада бажариб биринчи ўринни эгаллади. М. Икромова ишлаб чиқариш планини ҳамиша ортиғи билан бажаради. Ҳозир у корхонадаги илғор звенолардан бирига бошчилик қилмоқда.

СУРАТДА: устоз ва шогирд З. Раҳматуллаева ва М. Икромовалар иш устида.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АТРОФ-МУҲИТНИНГ ТОЗАЛИГИ УЧУН

БУДАПЕШТ. Атроф муҳитнинг ва аввало ҳаво ҳавзасининг софлиги учун кураш кейинги йилларда Венгрия саноат корхоналари ишининг муҳим шарти бўлиб қолди. Шу йилнинг ўзидагина шу корхоналарнинг 150 тасида замонавий ҳаво тозалаш қурилмаларини ремонт қилиш белгилаб қўйилди. Печ шаҳридаги кўн заводида бу соҳада яхши тажриба орттирилган.

Тери ишлаш — мураккаб технология жараёнидир, Бунда, деб таъкидлади заводда ташкил қилинган атроф муҳит ифлосланишининг олдини олиш комитети раиси Л. Ригер ТАСС мухбири билан суҳбатда, жуда кўп химикатлар қўлланилади. Шу боисдан корхонада қатъий нормалар ишлаб чиқилган, кучли фильтрлар ва тозалаш иншоотлари ишлаб турибди. Ҳозирги вақтда комитетимиз томонидан пухта текширилмай туриб биронта янги цех ишга туширилиши мумкин эмас. Бу комитет составига, мутахассислардан ташқари, шаҳар жамоатчилиги намояндалари ҳам киради.

КУБАНИНГ САВДО ФЛОТИ

ГАВАНА. Кубанинг савдо флотига яна бешта кема қўшилди. Энди унинг умумий ҳажми 900 минг тоннага яқинлашиб қолди. Ҳозирги вақтда республика ана шу кўрсаткич жиҳатидан Бразилия билан Аргентинадан кейин Лотин Америкасида учинчи ўринни эгаллаб турибди. Тахминан 80 мамлакат истеъмол қилиши лозим бўлган юклар Кубадан денгиз йўллари орқали жўнатилмоқда.

Революцияга қадар Куба атиги 14 та кичик кемага эга эди. Ҳозирги вақтда эса улкан рефрежираторлар, контейнер ташийдиган ва қуруқ юк ташийдиган кемалар, шу жумладан, ҳажми 27 минг тонна келадиган «Сальвадор Альенде» деб аталган кема Куба байроғи остида сузиб юради.

Кемаларнинг кўпчилиги жумладан, ер сунъий йўлдошларининг маълумотларидан фойдаланиш имконини берадиган замонавий навигация ускуналар билан жиҳозлангандир.

Халқ ҳокимияти йилларида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ёрдами билан денгизчи миллий кадрлар тайёрланди. Гавана яқинида жойлашган Мариелдаги денгиз академияси савдо флоти учун мутахассислар тайёрлаб чиқармоқда. Бу академия халқаро эътирофга сазовор бўлган.

ХАЛҚАРО СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ТАҚСИМОТИНИНГ САМАРАЛАРИ

ПРАГА. Халқаро социалистик меҳнат тақсимоти — Чехословакия машинасозлигини муваффақиятли ривожлантириш негизидир. Чехословакияда энг йирик «Татра — копршивнице» автомобиль заводининг фаолияти буни тасдиқловчи ёрқин далил бўла олади. Бу завод ҳақли равишда Социалистик Иқтисодий Интеграция комплекс программасининг самараси ҳисобланади. Ана шу корхона маркаси қўйилган кучли юк машиналари Совет Иттифоқи ва Венгрияда, ГДР ва Болгарияда, Польша ва Руминияда муваффақиятли равишда ишлаб турибди.

Жаҳон шаҳарлари ва пойтахтларида

БУДАПЕШТ. Венгрия фармацевтикаси байроқдори — Будапештдаги «Гедеон рихтер» фармацевтика заводи коллективининг меҳнати юксак баҳоланди. Биринчи май байрами арафасида 1980 йилги ишлаб чиқариш планларини бажаришда эришган ютуқлари учун заводга «Республиканинг энг яхши корхонаси» фахрий номи берилди.

* * *

СОФИЯ. Икки ўн йиллик мобайнида Ловечдаги «Балкан» машинасозлик комбинати материаллар ва энергияни иқтисод қилиш учун мусобақада тармоқнинг илғор коллективи деган номини эгаллаб келмоқда. Ўтган йили Ловеч машинасозлари илғор технологияни жорий этиш ҳисобига халқ хўжалиги учун 1,2 миллион левдан кўп маблағни тежаб қолдилар.

* * *

ХОШИМИН. Вьетнам жанубидаги Хошимин шаҳрида табиий каучукдан буюмлар ишлаб чиқарадиган республикада биринчи аграр саноат бирлашмаси тузилди. Ҳозир бирлашмага ўндан кўп корхона ва давлат хўжалиги кирган. Бирлашмани тузиш вақтида Шимолий Ханамнинь вилоятидаги экспериментал аграр саноат комплексининг тажрибасидан фойдаланилди. Бу комплекс бир неча йиллардан буён юксак иқтисодий кўрсаткичларга эришмоқда.

* * *

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтидаги энг катта саноат корхоналаридан бири—уйсозлик комбинатида янги поликлиника ишга туширилди. Поликлиника комбинат ишчи ва хизматчиларига, уларнинг оила аъзоларига хизмат кўрсатади. Қобул муниципалитети қабул қилган қарорга мувофиқ янги поликлиника Қобулдаги комбинат яқинида жойлашган районлар аҳолисини ҳам қабул қилади.

* * *

УЛАН-БАТОР. Бу ерда шаҳар касаба союз конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Монголия коммунистларининг сўнгги съезди қарорлари асосида пойтахт касаба союз ташкилоти олдида турган вазифаларнинг қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилди, мамлакат касаба союзларининг XII съездига делегатлар сайланди. Конференцияда Монголия пойтахтининг 170 минг кишилик касаба союз ташкилоти умумхалқ социалистик мусобақасининг олдинги сафларида бораётганлиги таъкидланди. Ҳар йили корхоналар ва қурилишлардаги социалистик меҳнат мактабларини ишчи ёшлардан 35 мингдан кўп киши тамомлаб чиқмоқда. Социалистик мусобақа методлари ва формалари такомиллаштирилмоқда, мураббийлик ҳаракати кенг авж олдирилган. Улан-Баторнинг 22 мингдан кўп меҳнаткаши ўз касаба союз съездини кутиб олар экан, беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш, фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

* * *

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ҳозирги вақтда бу ерда ёшлар ўртасида ишсизлик энг кўп даражага—қарийб 10 минг кишига етди, деб хабар беради «Вархайт» газетаси. Бу эса 20 ёшгача бўлган шаҳар аҳолисининг 15 процентини ташкил этади.

ТОКИО. Япония пойтахтида «Японияни ядро уруши майдонига айлантиришга йўл қўймаймиз!» шиори остида тинчликни химоя қилиш юзасидан Токио касаба союзлари уюштирган митинг бўлиб ўтди. Митингда қабул қилинган резолюцияда ядро хавфига қарши, ядро қуролини тўла тақиқлаш, Японияда милитаристик тайёргарликларни тўхтатиш учун умумхалқ курашини активлаштириш зарурлиги таъкидланади. Митинг қатнашчилари ҳукуматдан учта ядросиз принципга — ядро қуролини олиб келмаслик, ишлаб чиқармаслик ва унга эга бўлмаслик принципларига қаттиқ риоя этилишини талаб қилдилар.

ХРОНИКА, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

БУДАПЕШТ. Венгрия Фанлар академияси ҳузурида тинчлик проблемаларини ўрганувчи марказ ташкил этилди. Марказ бу масалаларни ижтимоий ва табиий фанлар нуқтаи назаридан ўрганаётган республикадаги илмий-тадқиқот институтларининг фаолиятини мувофиқлаштириб туради.

Марказ ўтказадиган тадқиқотлар программасида тинчлик халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, милитаризм ва қуролланиш пойгасига қарши курашнинг асосий назарий масалалари етакчи ўрин эгаллайди. Ёшларни тинчликсеварлик руҳида тарбиялаш проблемаларини ишлаб чиқишга муҳим аҳамият берилмоқда. Марказ илмий иш билан бирга ўз тадқиқотларининг натижалари тўғрисида афкор оммани хабардор қилиб туради. Марказ Венгрия олимларининг халқаро алоқаларини кенгайтиришга ҳам ёрдам бериши керак.

* * *

БЕРЛИН. Ростокда бўлиб ўтган медиклар халқаро симпозиумида инсон аъзоларини кўчириб ўтказишнинг энг муҳим масалалари муҳокама қилинди. Унда Болгария, Венгрия, ГДР, Куба, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакия мутахассислари иштирок этдилар. Оламнинг ички аъзоларини кўчириб ўтказиш соҳасидаги тажрибани баҳам кўришга, шунингдек мазкур проблемаларни ҳал этишдаги ҳамкорликни кенгайтиришга алоҳида эътибор берилди.

* * *

ВАШИНГТОН. АҚШда хотин-қизлар ва балоғатга етмаган болалар ўртасида ичкиликбозлик кенг тарқалган. Жуда камайтириб берилган ҳисоб-китобларга кўра, АҚШда ичкиликбозларнинг 24 проценти хотин-қизлардир. Балоғатга етмаганларнинг қарийб учдан бир қисми илк бор спиртли ичимликни 14 ёшга етмасдан татиб кўрмоқда. Ўрта мактаб ўқувчиларининг 27 проценти мунтазам суратда спиртли ичимлик ичади. АҚШда ўлим билан тугаган автомобиль фалокатларининг 40 процентидан 60 процентига қадари ёш ҳайдовчиларнинг маст ҳолда рулни бошқариши натижасида рўй бермоқда ва бу ҳалокатларда ҳар йили 8 минггача киши ҳалок бўлмоқда.

Алкоголизмга қарши кураш кампанияси ташаббускорларининг бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ана шу аянчли статистика маълумотлари келтирилди.

Энг нозик ниҳоллар ҳам тошдай қаттиқ ерни, қоялардаги ёриқларни ёриб ўсиб чиқади. Яхшилик ҳам худди шундай. Ҳеч қандай тиғ, ҳеч қандай босқон, ҳеч қандай қурол инсон саховатининг қудратига тенг кела олмайди. Унга қарши туролмайди.

Генри ТОРО,
файласуф.

Одоб-ахлоқ ҳақида
оқшом суҳбатлари
№ 35

Оила даврасида

БОЛАЛАРНИ ДЎСТЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ

Инсоний фазилатлардан бири — дўстлик ва ўртоқликни қадрлашдир. Бу хислатни ҳар бир кишида ёшликдан камол топдириш муҳим аҳамиятга эгадир. Болаларга оилада, ясли ва боғчада, асосан, мактабда ўқиётганда бу хислатлар сингдириб борилади. Ўз-ўзидан маълумки, олий ўқув юртларида, шунингдек, узоқ вақт бирга ишлаш вақтларида дўстлик ва ўртоқлик янада мустаҳкамланади.

Маълумки, ота-оналар ўртасидаги бирлик, аҳиллик, ака-ука, опа-сингиллар ўртасидаги иноқлик, дўстлик шу ҳақдаги катталар томонидан қилинадиган насиҳатлар болаларга ижобий таъсир қилади.

Бир ишни кўпчилик томонидан, ўртоқлари ва дўстлари билан ҳамкорликда бажаришни ҳамма бола ҳам севади. Бундай ишларни бажаришга одатлантириш, албатта, оиладан бошланиши лозим. Ҳар бир ота-она ўз фарзандини ака-ука опа-сингиллари, қўни-қўшнилари, синфдошлари билан ўртоқлик, дўстлик. иноқлик руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқлари лозим.

Ҳар бир бола қаерда бўлмасин, ўртоқлик ва дўстликнинг енгилмас бир куч эканлигини англасин. Коллектив бир катта оила эканлигини, у ҳар қандай қийинчиликни енга олиши, бири иккинчисини қўллаб-қувватлашлари орқали ҳар қандай оғир туюлган ишларни ҳам бажариб бир мақсадга эришишга ишонч ҳосил қилсин.

Болаларнинг дўстлик, ўртоқлик, иноқликлари туфайли синфда, мактабда бажарилиши лозим бўлган ишларни бажариш, бир-бирларига берган ёрдамлари орқасидагина синфдаги ҳамма ўқувчиларнинг яхши ва аъло баҳоларга ўқишларини тушунтириб бориш ҳам ота-оналарнинг бурчи ҳисобланади. Аммо айрим ҳолларда баъзи ота-оналар ўқитувчиларнинг олиб бораётган таълим-тарбия ишларига кўр-кўрона енгилтаклик билан қараб, педагогикага зид иш ҳам қилиб қўядилар.

Танишимизнинг К. исмли қизи бу йили учинчи синфда ўқийди. Ўқишлари, тартиб интизоми, ахлоқи яхши. Қўшни болаларга ҳам деярли қўшилмайди. Ўқитувчиси уни бир Н. исмли ўғил бола билан бир партага ўтказиб, ҳар иккисини бир кунда синф навбатчиси қилиб қўйди. Қиз «Мен ўғил бола билан ўтирмайман. У билан навбатчи ҳам бўлмайман, ойим шундай деганлар» — деб туриб олади. Ўқитувчи ҳар куни дарсида ўз ўқувчиларига ўғилми-қизми, ҳамма болалар бир-бирлари билан ўртоқлиги, шу синфда ўн йил бирга ўқишларини уқтириб, улар ўртасида бир-бирларига нисбатан ҳурмат уйғотса-ку, онанинг ўйламай айтган бу ноўрин сўзига нима деса бўлади?

Бола тарбиялаётган ҳар бир ота-она мактаб педагогикасидаги ўғил ва қиз болаларни ёшликдан бошлаб ўртоқлик, дўстлик, иноқлик руҳида тарбиялаш, бу дўстлик, ўртоқликнинг келгуси ҳаётлари учун ниҳоятда зарур эканлигини мутлақо унутмаслик керак. Ўртоқлик ва дўстлик ҳақида фикр юрита туриб, бир воқеанинг гувоҳи эканлигимни эслаб ўтмоқчиман.

Пойтахтимиздаги 96-мактабнинг 10-«б» синфини битирган 30 ўқувчи ҳақида тўхтамоқчи эдим. Шулардан 25 киши турли олий ўқув юртларига киришди. Ўн йил ўрта мактабда, беш йил турли институтда ўқишди, айримлари ишлаб чиқариш корхоналарида ишлашди. Мана, орадан беш йил ўтди. Улар оилали бўлишди. Улар бирор иш қилишда ҳашар қилашар ва бир-бирларига доимо ёрдам беришар, ҳар йили бир ерга тўпланишиб, суҳбат қуришар ва ҳар қандай ишда ўзаро ёрдамлашадилар. Оилавий бориш-келишларни ташкил этиш, худди қариндошлардек яқин бўлиш яхши фазилатдир.

Ёшларимиз ишлаб чиқариш корхоналарида, ўқувчиларимиз мактабда бир-бирларини қадрлаш. дўстини хафа қилмаслик, ўртоқларига ёрдам бериш. бирга дарс тайёрлаш, яхши-ёмон кунларда ёрдамлашиш болаларда бўлган инсоний фазилатларни шакллантиради. Бундай хислатларнинг таркиб топишида ота-оналарнинг ҳам роли катта.

Бола тарбиялаётган ҳар бир киши ҳеч вақт ўз фарзандлари олдида унинг ўртоқлари, уларнинг ота-оналари, қўни-қўшнилари ёки бирор кимсанинг ёмон томонларини гапириб ёмонламасликлари лозим. Ота-онаси ва ўзидан катталардан бундай гапларни эшитган болаларда бошқалар устидан кулиш. уни камситиш, масхаралаш. икки юзламалик, гўё ўзича ҳамма нарсага ақли етадиган одатлар пайдо бўлади.

Инсон ҳеч вақт ота-онадан ёмон ёки яхши, зиқна ёки қизғанчиқ бўлиб туғилмайди. Унинг ота-онаси ва ўзидан катталардан олган тарбияси, яшаб турган муҳити боладаги бўлган ижобий ёки салбий хусусиятларни вужудга келтиришга сабаб бўлади.

Ёшлигидан бошлаб ҳеч кимга аралашмаган, зиқна, ичи қора, ўзига манман, бировни менсимас кишининг ўртоғи, дўсти бўлмайди. Янглишиб ўртоқ, дўст бўлиб қолганлари ҳам тезда ажралиб кетадилар. Шунинг учун фарзандларимиз — ўғилми, қизми ҳамма томондан етук инсон, яхши фазилатли бўлиб етишиши учун улар ўртасидаги ўртоқлик ва дўстликни қадрлашга ўргатмоғимиз лозим.

Ж. ИСМОИЛОВ.
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган ўқитувчи.

«ИНСОН—ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Халқлар дўстлиги орденли Тошкент халқ хўжалик институтининг ректори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, иқтисод фанлари доктори, профессор Мурод ШАРИФХУЖАЕВ жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Инсон — мўъжиза. У мўътабар ва улуғ зот. Турмушдаги жамики яхшиликлар, гўзаллик ва фаровонликлар инсон туфайлидир. У ўз табиатига кўра ижтимоий вужуд бўлганлиги учун жамият билан чамбарчас боғлиқ бўлади ва ўзининг чинакам табиатини ҳам худди шу жамиятда камол топтиради. Ижтимоий, давлат манфаатларига келтирган фойдасига қараб унинг камолот даражаси ҳам ортиб бораверади.

Ҳақиқий инсон ёки инсонийлик фазилатлари деганда нималарни тушуниш мумкин? Ҳалоллик ва поклик, оддийлик ва камтарлик, меҳнатсеварлик, эзгулик, самимийлик, кишиларга хушмуомала, саховатли, раҳмдил ва меҳрибон бўлиш, одамларга доимо яхшилик қилиш. инсон қадр-қимматини улуғлаш, ота-она ва катталарнинг иззат-ҳурматини ўрнига қўйиш каби қатор хислатларнинг барчаси бирлашиб ҳақиқий инсонийлик фазилатларини ташкил этади. Демак, кўриниб турибдики, инсон бутун бир олам. Шундай фазилатли кишигина ҳақиқий инсон бўла олади.

Борди-ю шулардан бирортасига риоя қилинмаса ёки шуларнинг тескариси қилинса, инсонийлик фазилати бир мунча бузилиши мумкин. Масалан, ялқовлик ёки ичкиликбозлик, шуҳратпарастлик, ғаразгўйлик, манфаатпарастлик ва манманлик каби иллатлар кишининг инсонийлик фазилатларини йўқотади. В. Г. Белинский айтганидек, — «олим, шоир, жангчи-ю, қонуншунос ва ҳоказо бўлиш яхши, лекин шулар баробарида инсон бўлмаслик ёмон».

Инсонийлик фазилатларини хиралаштирувчи ёмон иллатлардан яна бири — бу исрофгарчиликдир.

Тежамкорлик — бу асло зиқналик эмас. Доноларимиз айтганидек, тежамкорлик аввало фаровонликнинг манбаи, ҳатто эркинликнинг онасидир. Иккинчидан эса тежамкорликнинг заминида жуда юксак инсонийлик фазилати — инсонга бўлган меҳр-муҳаббат, ғаллакор ва пахтакор, соҳибкор деҳқон ва боғбон, ишчи ва хизматчи меҳнатига бўлган қадр-қиммат ётади.

Демак, ҳақиқий инсоний фазилатга эга бўлган киши пешона тери билан етказилган ижтимоий бойликни, социалистик мулкни кўз қорачиғидек эъзозлайди, уни исроф қилмайди, беҳуда харажатлардан ўзини сақлаб ҳар бир тийин ва сўмларнинг қадр-қимматига етади.

Умуман инсонийлик фазилатлари ҳақида жуда кўп сўзлаш мумкин. Лекин мен бу фазилатлар ичида энг қадрлайдиган хислат — бу оддийликдир. Мен оддийлик ва камтарликни энг олийжаноб фазилат, ахлоқий баркамолликнинг бош шарти, яхшиликнинг кучи деб тушунаман.

Л. Н. Толстой кучли одамлар ҳамиша оддийдирлар, деб жуда тўғри айтган.

Буюк доҳийларимиз К. Маркс, Ф. Энгельс ва В. И. Ленин ана шундай олий фазилат эгаси эдилар. Айниқса В. И. Лениннинг оддийлиги ва камтарлиги, оддий яшаши ва оддий кийиниши, унинг оммага бўлган чуқур ишончи ва ҳеч вақт мағрурланмаганлиги ҳақиқатан ҳам унинг буюклигини билдирарди. Улуғ доҳийнинг дунёни қайта қуришдаги битмас-туганмас революцион кучининг манбаи ҳам унинг оддийлигида эди.

2. Бу саволга икки оғиз сўз билан жавоб бериш анча мушкул, чунки инсон деган номнинг ўзи ғоят фахр ва зўр ифтихор билан айтилади.

Аслида табиий жиҳатдан барча одамлар тенг ва уларнинг социал функцияси ҳам баробар. Улар шубҳасиз яхшилик учун дунёга келган. Шунга кўра ҳамма одамлар яхши. уларда инсонийлик фазилатлари етарли даражада мужассам. Лекин орамизда шундай айрим одамлар борки, уларни яхши одам деб бўлмайди. Бошқалар сингари мен ҳам бундай шахслардан, айниқса, ҳасадгўй, мунофиқ, бебурд, хушомадгўй, иккиюзламачи ва ўз ютуқларидан ғурурланиб кетган кишилардан нафратланаман. Чунки улар кабиҳ ва алдамчи бўлиб, кишини олдида мақтаб, орқасидан ғийбат қиладилар, ҳар бир нарсага кўр-кўрона қараб фақат ўз ёвуз жиғилдонлари манфаати йўлида сурбетларча ва мунофиқларча ҳаракат қиладилар. Бундай шахслардан ҳеч қандай яхшилик кутиб бўлмайди.

Ғурурланиш, кеккайиш, айниқса айрим олим кишиларнинг манманликка берилиб кетиши ҳам инсонийлик фазилатларига доғ туширади. Тўғри, олимнинг меҳнати машаққатли, лекин айни вақтда ҳар бир олимнинг меҳнати аслида инсоният мулки бўлганлиги учун ҳам фан беғараз бўлмоғи лозим. Шунинг учун ҳар бир олимнинг меҳнат самараси ва кашфиёти биринчидан халққа ва давлатга манфаат келтириши керак, иккинчидан эса агар олим ҳақиқий олим бўлса. у муносиб шогирд тайёрлайди, ўз шогирдига нисбатан беғараз бўлади. Акс ҳолда, айрим дипломли, лекин самарасиз олимдан, дипломи йўқ. лекин самарали инсоннинг бор яхшидир.

Ажойиб мутафаккир шоир Саъдий:

Билурсан ўзингни
жуда серақл,
Тўлиқ кумга не ҳам
сиғар. яхши бил!
Ғурур бирла тўлган
бошинг бўш кетар,
Ғурурдан бўшат,
сўнгра маъни сиғар, — деб бежиз айтмаган.

3. Кишининг бахтиёр бўлиши, доимий бахтиёрликка интилиши азалдан туғма хусусиятдир. Ҳар бир киши бахтиёр бўлгиси келади. Ҳақиқий бахтиёрликка эришиш инсон ҳаётида юксак даражадаги ҳузур-ҳаловат, шодлик ва қувноқлик, саломатлик ҳамда бахт-саодатни англатади. Умуман. инсон бахт учун яралган ва ҳамманинг бахтиёр бўлишига ҳаққи бор. Айниқса, бизнинг Советлар Ватанимизда ҳамма бахтиёр. Фаровон ва тинч ҳаётимиздаги энг бахтиёр дамлар масаласида шуни айтишим мумкинки, бундай онлар ижтимоий ва шахсий ҳаётда бўлиши мумкин.

Мен ижтимоий ҳаётимдаги энг қувончли дамлардан бир нечасини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ҳар йили икки ярим мингдан ортиқ йигит ва қиз институтимизни битириб, олий малакали экономист сифатида Ўзбекистон ва бошқа иттифоқдош республикаларда турли хўжалик тармоқларида ишлаш учун йўлланма берилганини, аспирант ва шогирдларимизнинг муваффақиятли ҳимоялари, улар илмий-тадқиқод ишларининг ишлаб чиқаришда муваффақиятли тадбиқ этилганлигини кўрган дамлар мен учун энг қувончли дам бўлиб туюлади. Айниқса, ўтган йили СССР Олий Совети Президиуми томонидан институтимизнинг эллик йиллик юбилейи муносабати билан юксак орден — Халқлар дўстлиги ордени билан тақдирланиши фақат мен учун эмас, балки институтимизнинг кўп сонли барча профессор-ўқитувчи ва студентларининг ҳаётида ҳам бир умрга унутилмас бахтиёр онлар бўлиб қолди.

Менинг шонли Коммунистик партия сафига қабул этилган, кандидатлик ва докторлик диссертацияларим ни муваффақиятли ҳимоя қилган даврларим. қолаверса азиз отамизнинг табаррук юз ёшлик тўйларини кўриш шахсий ҳаётимдаги энг бахтиёр дамлардан деб биламан.

4. Мен эътиқодсиз кишини кўз олдимга келтира олмайман. Олижаноб ғояларсиз, юксак мақсад, изчил ва онгли эътиқодсиз кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди. Агарда инсон ўз эътиқоди, ақл-виждони, идрок ва иродаси, талант ва қобилиятини асосий ғояга бўйсундира олса, у ўзининг шу фазилатлари билан, ўз эътиқодининг ҳаққонийлиги ва изчиллиги билан умум жамият ишига мустаҳкам боғлана олса, ҳақиқатан актив фаолият кўрсата олган ва катта маънавий бойликка эга бўлган эътиқодли инсон бўлиши мумкин.

Умуман, инсоннинг эътиқодли бўлиб тарбияланиши катта бахт. Н. Г. Чернишевский айтганидек. тирик жон кучли эътиқодга эга бўлмаслиги мумкин эмас. эътиқодсиз кишиларгина эътиқодни амалга ошира олмайдилар, калтафаҳм одамлар ёки виждонсиз одамларгина эътиқодсиз бўладилар.

Ғоявий, ижтимоий манфаатларга тўлиқ бўлган, олий мақсадга қаратилган эътиқод эса энг яхши, энг гўзал эътиқоддир. Лекин бирорта эътиқод чуқур билим ва амалий ҳаракатсиз изчил ва онгли эътиқодга айлана олмайди.

Мен ҳаммадан ҳам доҳийларимиз К. Маркс. Ф. Энгельс ва В. И. Лениндаги буюк эътиқодларни — коммунизм ғоясига бўлган эътиқодларини улуғлайман. Чунки уларнинг бутун эътиқодлари шу ғояга бўйсунган эди ва уларнинг ақл-виждони ҳам бир умрга коммунизм ғоясига боғланган эди.

5. Маълумки тартиб-интизомнинг илк мактаби оила бўлганлиги учун ҳар бир оиланинг бош мақсади ва мудаоси болалар тарбиясидир.

Тарбия заминида ҳам катта ижтимоий мақсад ётади, яъни фарзандларимизга берилган тўғри тарбия Она-Ватанимизнинг истиқбол тарихини, келажак кишисини, янги инсонни тарбиялашни англатади. Болалар тарбиясида уларда яхши, гўзал инсонийлик характерларини шакллантириш, уларни ёшлигиданоқ кучли ва қобилиятли қилиб ўстириш, кундалик ижтимоий фойдали ишга садоқатли қилиб вояга етказиш ҳар бир ота — онанинг муқаддас бурчидир. Шарқнинг ажойиб мутафаккир шоири Саъдий таълим-тарбия бобида ота — онанинг вазифасига тўхталиб шундай деган эди:

Ақл ўргату тўғрилик,
поклик,
Севу, эркалатма,
қил идроклик.

Лекин оилавий тарбияда аввало ота-оналар ўз-ўзини тарбиллаган бўлишлари керак. Оилада ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳурмат, ишонч ва осойишталик кайфиятлари ҳукмронлик қилиши лозим.

Яхши тарбия сифати ҳақида фикр юритилган вақтларда ҳаммамиз учун ҳурматли Шароф Рашидович Рашидовнинг «Ғолиблар» романидаги Умурзоқ отанинг инсоний фазилатлари ва фарзандларига бўлган ҳақиқий оталик муносабатлари эсимга тушади.

Мана, Ойқиз отаси Умурзоқ ота билан бўлган суҳбатда нима дейди:

«Дадажон, оиламизнинг нури, ҳовлимизнинг кўрки бўлган меҳрибон ойим вафот қилганларида мени қандай юпатган эдингиз! Ўзингизни бўлса ҳалол меҳнат билан, одамларнинг севгиси ва одамларга бўлган севгингиз билан юпатган эдингиз!.

Меҳнатни сев, қизим, — дея таълим бердингиз, кишини кучли қиладиган ҳам, доно қиладиган ҳам меҳнат. Ҳақиқатни сев, қизим, ҳақиқат билан орзу-умидингга етасан. Халқни сев, қизим, ҳамиша халқ билан бўлсанг, суянган тоғинг бўлади, қизгинам! Дадажон, бу сўзларингиз қалбимда, шууримда абадий сақланади.

Ўзингиз-чи, дадажон? Умр бўйи халқ билан бўлдингиз, сиз одамларга ёрдам қилардингиз, одамлар сизга. Сиз ростгўй, тоза эдингиз, шунинг учун ҳам умр бўйи ҳалол ва фидокорона меҳнат қилдингиз. Буни ҳеч ким, ҳеч қачон унутмайди!..»

Бу сатрлар барча учун социалистик оила муносабатларининг ҳақиқий намуналаридан бири бўлиб ҳисобланади.

6. Бизнинг фикримизча киши ҳаёти ва фаолиятидаги энг қимматбаҳо мулк вақтдир, у инсоннинг камол топиши қобилиятларини ўстириш учун инъом этилган улуғ мураббий ва қимматбаҳо совғадир. Фақат вақтдан унумли фойдаланишгина киши орзу-умидларини ниҳоясига етказади. вақт туфайли барча орзу-умид ва мақсадларимизга эришамиз.

Шу ўринда буюк саркарда А. В. Суворовнинг қуйидаги сўзини ишлатишни жоиз деб биламан:

«Пул азиз. инсон ҳаёти ундан ҳам азиз, вақт ҳамма нарсадан азиз», — дейди у.

Демак вақт олтин. Унинг қадрига етиш керак! Бўш вақтдан унумли фойдаланиш даркор! Бўш вақт нима? Бизнингча, бу нисбий нарса, давлат ва жамоат ишларидан ташқариги вақт. Қадимги рим файласуфи Цицероннинг мен ҳамиша бўш вақтларимда кўпроқ банд бўламан, деган фикрига тўлиқ қўшиламан. Худди ана шу бўш вақтдан тўғри фойдаланиб, турли китоб ва журналлар ўқиш, кино ва театрга бориш, спорт ва жисмоний иш билан шуғулланиш, болалар тарбияси билан банд бўлиш ва тўғри дам олабилиш навбатдаги асосий ишларимизнинг яхши кетишига пухта замин ҳозирлайди.

Анкета саволларига жавобларни

Абдукарим НАБИХЎЖАЕВ ёзиб олди.

Одамлар орасида

АЙТМАСАМ, ДИЛИМ КУЯДИ

(БИР АЁЛНИНГ ДЕГАНЛАРИ)

Бировни кўриб фикр қиласан, бировни кўриб шукур. деганларича бор экан. Қўшнимиз қизига бешик қилганди, қуярда қуймай мени ҳам олиб кетишди. Қуда дастурхонини тўкиб ташлабди, таом кўп, таомдан ҳам гап кўп..

Эндигина мохора тортилиб бўлинувди, ҳамки, гапдан гап чиқиб гап ҳақида баҳс кетди. Бундай қарасам, бу замонда «гап емаган» аёлнинг ўзи қолмабди. Маҳаллада, ишхонада, қариндош-уруғларда... Маҳалламиздаги хотинларнинг ҳам вақти-вақти билан «гап ўйнаб», «меҳмон-меҳмон» бўлиб туришидан хабарим бор. Вақтим бўлиб, бир галгисига мен ҳам чиққан эдим. Мен сизга айтсам ёмон бўлмади. У ёқдан, бу ёқдан гаплашиб ўтирдик. Ёшлигимизни эслашдик, фарзандларимиз қилиғидан сўзлашдик, катталари ибратли. ҳаётий мисоллар келтириб насиҳат қилишди. Ўша «меҳмондорчилик» Сарвинисо опаникида бўлувди. Кейингиларининикига бора олмадим. Бола-чақа, рўзғор ташвишидан қутилган вақтда бироз чақчақлашса ёмонми? Аммо ўша куни очилиб, сочилиб меҳмон кутган Сарви опа бугун, мана шу бешик тўйида тўпланган бир уй хотинга тутуни осмонга кўтарилиб ҳасрат қиларди:

— Мени уришсанглар, майли уришинглару, овсинжонлар, аммо куни-кеча келинимга «агар бундан буёқ гапга борадиган бўлсангиз, бундай келиним «йўқ» деб айтдим. Хожиона номим чиқса, чиқа қолсин. Ўша куни азбаройи жоним неча бор товонимга тушиб-чиққани учун ҳам шундай дедим.

Э нимасини айтасиз, айтсам тилим куяди, айтмасам — дилим. Агар гап она сути, оқлиқ ҳақида кетмаганида, дардим ичимда, бир уй хотинга мана шундай ҳасрат қилиб ўтирмасдим. Лекин билсам, бу чипқон битта менда эмас экан...

Ўтган ҳафта келиним тоғасининг қизиникига гапга борди. Шанба эди. Ҳар галгидек неварамни олиб қолдим. Ўғлим ишдан қайтди ҳамки, келинимдан дарак йўқ. Эмизикли болани ҳа-ҳалаб, аранг овутиб ўтирдик. Ўғлимнинг тобора қовоғидан қор ёғилиб кета бошлади. Ниҳоят, ярим тунда кириб келса бўладими. Шукур деб, боласини эсон-омон топширдим.

Саҳар экан, ўғлим уйғотди. «Неварангиз нуқул қайд қиляпти», деди. Эрталабгача у қилдим, бу қилдим — бўлмади. Онаси ҳам безовта. Доктор чақиришга мажбур бўлдик. Неварамни узоқ текширди.

— Хола, неварангиз отравлена бўлибди, — деди доктор хотин.

— Вой, нега отравлена бўлади, ахир давлат тайёрлаб берган кашадан пишириб бердим-ку!— деяман яккаш. Капалагим учиб кетди-да.

— Қўрқманг, холажон, неварангиз сиз берган кашадан эмас, онасидан эмган сутдан заҳарланган...

— Нима! Она сутидан заҳарланармишми?

— Холажон, афтидан келинингиз кеча...

— Вой жувонмарг! — деганимни ўзим ҳам билмай қолдим. Аммо айтдим. Демайсанми ахир!? Ўша гапни эшитганимда товонимдан бир нарса санчиб, бутун вужудимни сирқиллатиб ўтди-да, миямда ўт чақнагандек бўлди. Келиним кеча ўтиришда ичган, болам бечора кечаси эмган, устига устак йиғлаган бўлса, роса тебратган... Менгина ўлмагур нега кўшдим-а? Нега ўғлимнинг, дадасининг гапларига кирмадим?

Бизникида ҳам ўтириш бўлганида дадаси мени қаттиқ койиган эдилар. Ўшанда ўтиришга тайёргарлик ўн беш кун аввал бошланган. Менга сездирмай келиним ўғлимга гоҳ уни, гоҳ буни буюради. Ўғлим айтганларини мустажо қилади. Буюргани озиқ-овқат бўлса майли-я, жаҳон арзончилик, дастурхон тўкин бўлса, ўзимнинг ҳам юзим эмасми? Тайёргарлик аввал стол-стулдан, столда турадиган асбоб-анжомдан бошланган. Икки кун магазин айланиб, келиним ҳали яп-янги дераза пардаларини алмаштирди, ўша пардаларга мос қилиб стулларга ғилоф тикиб солди. Қўйингчи, дастурхонгача «подсвет» қилди.

Кейин биллур жиниси бошланди. «Анунақа биллур ваза керак, манунақа биллур идиш керак»...

Билсам, гап бераман деб келиним қудамнинг уйини ҳам аринининг инига чўп тиққандек безовта қилиб юборибди. У акага уни буюрган, бу акага буни буюрган.

Мен ҳам қараб турмай деб. дадасини бозорга тушириб, яхши қази олдирдим, кокилдеккина норин қилиб бера қолай десам, қаёқда! Норин модадан қолганмиш! Мош унидан аллақандай овқат қилинармиш. Оти ўлгурни эслаб қола олмадим. Бирам қийин экан. Бир кун аввал келинимнинг келин ойиси келиб тайёрлаб берди. Бу дастурхонга тортилган бешинчи таом бўлди...

Уйимга меҳмон келса, суюнганимдан ўзимни қаёққа қўйишни билмас эдим. Бу гал тарқалишганда бўлса, худога шукур, деб енгил тин олдим. Сабабики, уйимга келганлардан на бир маънилик гап эшитдим, на бир маънилик қилиқ кўрдим.

Бу исрофгарчилик, бу қийқириқ, бу бебошликларни-ку, асти қўя беринг. Ёшгина, чиройликкина жувонлар-а. Кўришаётганларида бирам кўҳликкей деб ҳавасим келган эди. Қизил, оқ шишаларни бўшатишаётганини кўриб ичимни аллмажиз ялагандек бўлди. Ўша кундан бери юрагимда қандайдир бир оғир туйғу қолди.

— Падарига қусур бундай улфатчиликни! — дедилар дадаси, бўшаган шишаларни йиғаётиб.

— Сал кам етти юз сўм кетибди, келинингизнинг гапига, — деди ўғлим, — йиғиштириб қўя қолсин бундай сен кўр ўтиришларини!

Ўғлимнинг гапига кириб, ўша куни, «болам. йиғиштириб қўя қолинг» десам бўлар-кан, кечаги фалокат бўлмасмиди. Энди келинимни гапга қўшмайман, деб аҳд қилдим.

* * *

Бешик тўйидан қайтдим-у. Сарвинисо опанинг гаплари ҳеч қулоғимдан кетмади.

Учрашувлар, ўтиришлар, меҳмондорчиликларга қаршимисиз, дерсизлар. Ҳаммасига ҳам эмас. Сарвинисо опаникида бўлган «гап»га чиққанимни, руҳим енгил бўлиб қайтганимни айтган эдим. Ўша куни Сарвинисо опа мош унидан қилинган антиқа таом тортгани йўқ эди. Ярим чўмичдан шўрва, иккитадан манти... Айтинглар-чи, киши бировникига таом учун борадими? Одам ғанимат. улфат кўрганга, яхшиларнинг суҳбатини олганга нима етсин! Сиз нима дейсиз, Сарвинисо опа тўғри иш тутдиларми?

Р. ШОМАНСУРОВА.

Ишхона — иккинчи уйимиз

Қадр-қиммат белгиси

..Бугун Умрзоқ отанинг кўнгли тоғдек кўтарилиб кетди. Уйига етиб келганида ҳам кўнгилхуш кайфиятда эканлиги сезилиб турарди.

— Ишхонамдагилар совға қилишди. Зокиржон борку, месткомимиз раиси. Ўз қўли билан топширди, — деди қўлидаги оппоқ қоғозга ўралган нарсани кампирига узатаркан.

— Барака топсин, — деди Ойниса хола чолининг севинчига шерик бўлиб.

Чол билан кампир совғани кечқурун болалар йиғилганда очмоқчи бўлишди. Бироздан кейин сабрлари чидамади. Очиб кўришди. Одми кулранг кўйлак ва магазинники бўлса ҳам сифатли тайёрланган чуст дўппи экан. Умрзоқ ота уни кийиб кўрди. Кампири жилмайиб «ярашди» деди...

Чол билан кампирни суюнтириб юборган буюмларни Умрзоқ отага ишхонасидагилар совға қилишганининг сабаби бор. Чунки бугундан бошлаб у пенсияга чиққан эди.

Шаҳримиздаги кўпгина корхона ва идораларда пенсия ёшига тўлган кишиларга ана шундай иззат-ҳурмат кўрсатишмоқда. Буларда ишхонанинг ўз имкониятларидан келиб чиқиб, пенсияга кузатиш маросимлари уюштирилади. Бу ишга касаба союз ташкилотлари бош бўлишади. Маъмурият ҳам қараб турмайди. Имкони бўлса бирорта совға-салом тайёрлашади. Совға бўлмаган тақдирда ширин сўзларини аяшмайди. Албатта коллективни йиғиб корхона ишига озми-кўпми меҳнати сингган кекса ходимнинг фаолияти ҳақида ёшларга сўзлаб беришади. Бўлажак пенсионерга соғлик, бардамлик тилашади. Ишхонага келиб туришини, ёшларга маслаҳатгўй бўлишини сўрашади. Бундай йиғилишлар одатда беш-ўн минут давом этсада қадрдон ишхонасини тарк этаётган киши қалбини тўлқинлантириб юборади. Беихтиёр унинг чеҳрасида севинч ёшлари пайдо бўлади. «Қадрим бор экан» деган фикр ўтади унинг хаёлидан. Бундай йиғилишларнинг ёш ишчи ва хизматчилар учун катта тарбиявий аҳамияти ҳам бор.

Пенсияга кузатиш маросимлари, жумладан Тошкент тепловоз депосида қизиқарли уюштирилади. Кекса темирйўлчилар ёшларга меҳнат эстафетасини тантанали равишда топширишади. Кейин уларга Меҳнат ветерани медали, корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари тақдим этилади. Бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари концерт қўйиб беришади.

Яқинда Тошкент асбобсозлик заводида ҳам бир группа кекса ишчи ва хизматчиларга пенсия гувоҳномалари тантанали вазиятда топширилди. Корхона клуби шу куни байрамлардагидек безатилган эди. Кўп йиллик баракали меҳнати билан коллектив эътиборини қозонган отахон ва онахонлар зал тўридан жой олишди. Уларнинг шаънига илиқ сўзлар айтилди, фахрий ёрлиқлар, совға-саломлар топширилди. Ёш ҳаваскорлар нинг дилрабо куй ва қўшиқлари кечага файз киритди. Ҳа, бундай тантанали тадбир қонуний дам олишга кетаётган меҳнат ветеранининг ҳам, улардан меҳнат эстафетасини олган ёш ишчиларнинг ҳам эсида бир умр сақланиб қолади.

Қани энди ҳамма жойда ана шундай ибратли тадбирлар уюштирилса! Бутун умрини эл хизматига бағишлаган кишилар ҳурмати бажо келтирилса!

Афсуски айрим ишхоналарда ҳатто расмиятчилик учун ҳам «қилган меҳнатингиз учун раҳмат» дейишни унутиб қўйишади. Яқинда редакцияга Акмал Икромов районида яшовчи бир кекса аёлдан хат келди. Хат автори ишхонасининг ҳамда ўзининг номини тўлиқ ёзмаган. Ҳамкасблари ва корхона раҳбарларини уялтиришни истамаган шекилли. Лекин у бу ишхонада ходимларнинг қадр-қиммати ҳақида ҳеч ким бош қотирмаслигини куйиниб ёзган. «..Бу ерда ўн йил ишлаб, ҳар куни қандай келиб кетган бўлсам пенсияга чиқиш олдидан охирги иш куним ҳам шундай бўлди. Энг ёмони шу куни ишхонамдагилар мен билан хайрлашишни унутишди. Наҳотки икки оғиз ширин сўз айтиш учун раҳбарларнинг вақти бўлмаса...»

Мактуб автори ишхонасидагилардан қимматбаҳо совға даъво қилаётгани йўқ. У совғага зор эмас. Аксинча ҳар қандай кекса одамга айтиладиган сўзларни, масалан «Қутлуғ ёшга тўлдингиз, энди бардам бўлинг» дейишларини кутган, қарангки шу куни дунёнинг ишлари кўпайиб кетиб, коллективнинг бир аъзоси бу ерга бошқа қадам босмайдиган бўлиб, дили яраланиб кетаётганидан ҳеч кимнинг хабари бўлмаган.

Корхона ҳамда ташкилотларнинг касаба союз ташкилотлари кекса ишчи ва хизматчиларга эътиборли бўлишлари лозим. Кексаларнинг ҳурмати жойига қўйилаётган корхоналарда ўнлаб пенсионерлар меҳнат фаолиятларини давом эттиришмоқда. Улар давлат бойлигига бойлик қўшмоқдалар, ёшларга бой тажрибаларини, касб сирларини ўргатмоқдалар. «Қари билганини — пари билмас» деб бежиз айтилмаган албатта.

Узоқ йиллар ҳалол ишлаб пенсияга чиққан киши меҳнат фаолиятини тўхтатиш истагида бўлса, бу унинг қонуний ҳуқуқи. Бундай пайтда коллектив унинг ҳурматини бажо келтириши ҳам қарз, ҳам фарздир.

М. МУРОДОВ.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

3 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6 МАЙ, 1982 й.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Тошкент шаҳридаги ўрта умумий таълим мактабларини битирувчилар диққатига!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

Тошкент шаҳридаги ҳунар-техника билим юртларига

1982—83 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ф. ХЎЖАЕВ НОМИДАГИ 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ ҚОШИДА ОЧИЛГАН

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди: пойафзал қисмларини бичувчи, загатовка тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь-ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, моделли пойафзал тикувчи.

Билим юртига қабул қилинган 8—10 синфни тамомлаган ўқувчиларга ҳамма ҳунарлар бўйича ўқиш муддати 6 ой ва улар 70 сўм стипендия билан таъминланадилар. Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганлар Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасида ишлайдилар.

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий хордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи, туристик ва спорт, ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртини яхши битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **қабул қилинади.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 6, 14-тролейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

200-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Билим юртига 8—10 синфни тамомлаган 14—15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ҳунар-техника билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича «Миконд» заводи учун ёш кадрлар тайёрлайди: резистор-йиғувчилар, интеграл микросхемаларни йиғувчилар, ярим утказгичли асбобларни йиғувчилар, техника контроли бўлими контролёри, радиотехника асбобларининг монтажчилари, электромонтёрлар, конструктор-чизмачилар, токарь-универсаль, слесарь-асбобсозлар, автослесарлар, приборчилар, хрусталь буюмларини пардозловчилар.

Билим юртида ўқиш муддати —1 йилдан 3 йилгача.

Бир йиллик ўқиш пайтида ўқувчиларга ойига 30 сўм стипендия берилади. Совет Армияси сафида хизмат қилиб қайтган ҳарбий хизматчилар корхона ҳисобидан қўшимча 45 сўм стипендия оладилар. 3 йиллик ўқиш пайтида ўқувчилар 3 маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланади. Ишлаб чиқариш практикаси даври иш стажига қўшиб ҳисобланади ва 33 процент маош берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатган ўқувчиларга олий ўқув юртларига кириш учун имтиёзли йўлланма берилади.

Билим юрти қошида «Ёшлик» киностудияси, фототўгарак, футбол, кураш, бокс, енгил атлетика спорт секциялари ишлайди.

Каникул вақтларида ўқувчилар Қорадениз бўйига, санаторияларга ва дам олиш уйларига ҳамда «Чимён» лагерларига путёвкалар билан таъминланадилар.

Ҳужжатлар соат 9.00 дан 17.00гача қабул қилинади.

Билим юртини битирганлар «Миконд» заводига йўлланма оладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 106-уй (метронинг «Халқлар дўстлиги» станцияси).

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-РЕМОНТ ЗАВОДИ БАЗАСИДАГИ

155-ШАҲАР ТЕМИР ЙЎЛ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Олисга қатновчи пассажир вагонларининг проводниги. Ўқиш муддати — 1 йил. Билим юртига 17,5 ёшгача бўлган ва ундан катта ёшдаги ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сўм стипендия тўланади. Ётоқхона берилмайди;

Машинада қолиплаш қолипловчиси. Ўқиш муддати — 1 йил. 17,5 ва ундан катта ёшдаги 8—10-синф маълумотидаги ўсмирлар қабул қилинади. Уларга — 8-синф маълумотидагиларга 30 сўм; 10-синф маълумотидагиларга ойига 70 сўм стипендия тўланади. Ётоқхона билан таъминланади;

универсаль-токарь. 17,5 ва ундан катта ёшдаги 10-синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сўм стипендия тўланади. Ўқиш муддати — 1 йил. Ётоқхона билан таъминланади;

тепловоз машинисти ва рефрижератор поездларининг механиги, 17 ва ундан катта ёшдаги, 10 синф маълумотидаги ўсмирлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сум стипендия тўланади, Совет Армиясидан запасга бўшатилганларга эса — 72 сўм стипендия тўланади. Ўқиш муддати — 1,5 йил;

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Тепловоз машинистининг ёрдамчиси, тепловоз механика қисми ремонти бўйича слесарь, электр пайвандчи, тепловоз-электр қисми ремонти бўйича слесарь, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, совутиш асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь. Ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8-синф маълумотидаги ўсмирлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал овқат, кийим-бош, шунингдек, ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар. Ўқиш даври доимий меҳнат стажига киради.

Ўқишни битирганларга билим юртини тамомлаганлик ҳақидаги диплом берилади, ўқишни аъло баҳолар билан тугатганлар имтиёзли шартлар билан олий ва ўрта махсус ўқув юртларига қабул қилинадилар. Билим юртини тугатганлар темир йўл ходимлари учун жорий этилган имтиёзлардан фойдаланадилар, шунингдек, Совет Иттифоқининг исталган бурчагига поездда бепул бориб келиш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар — (якшанбадан ташқари) **ҳар куни соат 9 дан 17.00гача қабул қилинади.**

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар Ленин райони, Червяков кўчаси, 12-уй (1, 5-трамвайлар, 22, 55, 106-автобусларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-07.

2-пойафзал фабрикаси базасидан

149-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди: бичувчи, (пойафзални устки деталларини тикувчи), **пойафзални, якка-буюртма ҳолида тайёрловчилар, саноат ускуналарига хизмат кўрсатувчи ремонтчи слесарлар.**

Танланган мутахассислик бўйича ўқиш муддати 1 ва 2 йил.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Ўқишга 8, 9—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўрта маълумоти билан билим юртига ўқишга кирганларга ҳар ойда 70 сўм ҳажмида стипендия берилади.

8 синф ҳажмида ўқишга кирганлар эса давлат таъминотида бўлиб, кийим-бош ва кунига 3 маҳал овқат билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юрти қошида кечки мактаб мавжуд.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишга юборилади.

Билим юртида қуйидаги тўгараклар мавжуд: тикиш ва бичиш, тўқиш, кино-фото, миллий чолғу асбоблари бўйича ва спорт секциялари мавжуд.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **қабул қилинади.**

Бизнинг адресимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Домбраобод массиви, Наққошлик кўчаси, 199-уй. Телефон 76-77-45.

2-АВИАЦИЯ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича авиация саноати учун малакали мутахассилар тайёрлаб чиқаради.

Учувчи аппаратларни йиғувчи слесарь, сонли программали бошқариладиган станокларнинг автоматлари ва контроль-ўлчов асбобларининг созловчиси, программавий бошқариладиган станокларнинг операторн, буёқчи-сувоқчи, токарь, фрезерчи, механик-йиғув ишлари слесари, саноат асбоб-ускуналарининг ремонтчи-слесари, ОТК контролёри.

Билим юртига 15—25 ёшдаги 8—10 синф маълумотдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати— 8 синф ҳажмида маълумотлидагиларга — 3 йил. Ўқувчилар ўқишни битиргач ҳунар билан айни вақтда тўлиқ ўрта маълумот ҳам олиб чиқадилар. Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўз касблари бўйича олий ўқув юртларига имтиҳонларсиз қабул қилинадилар; 10 синф маълумотидагилар эса ойиқабул қилинадилар; 10 синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати —10 ой.

3 йил муддатли таълим группаларига қабул қилинган ўқувчилар овқат ва махсус кийим-бош билан таъминланадилар; 10. синф маълумотидагилар эса ойига 64 сўм 77 тийин ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртида Беруний номидаги Тошкент политехника институти ҳамкорлигида Тошкент шаҳар олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлов курслари ишлаб турибди.

Ишлаб чиқариш практикаси вақтида ҳамма ўқувчилар меҳнат ҳақининг 33 процентини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юрти программавий асбоб-ускуналар билан қуролланган 12 та фан кабинетига эга. Бу кабинетлар замонавий техника воситалари билан ҳам мукаммал жиҳозланган.

Билим юрти қошида спорт секциялари ишлаб турибди, ўқувчилар бадиий ҳаваскорлк тўгарагида, вокаль-чолғу ансамблига, авиация тўгараги машғулотларига фаол қатнашадилар.

Билим юртини тугатганлар Тошкент политехника институтининг кечки ва сиртқи бўлимларига — самолётсозлик ва механика факультетларига, шунингдек, бошқа олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга киришлари мумкин.

Билим юртини тамомлаганлар ўз ихтисослари бўйича В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида иш билан таъминланадилар.

Ҳужжатлар —(якшанбадан ташқари) **ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.**

Тошкент областидан келган ўқувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси, Авиационная проезди, 10-уй. Телефон 41-89-01.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» базасидаги

22-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

қурувчи-дурадгор, қурувчи-бўёқчи, облицовкачи-плитачи-мозаикачи, электр газ-пайвандчи. Ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртига 8 синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Дурадгор, паркетчи, облицовкачи, электр пайвандчи. Ўқиш муддати — 1 йил. 10 синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртига қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкентда пропискада турадилар.

Ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари ўқиш даврида уч маҳал овқат, иш кийими ва парад формаси билан таъминланадилар, практика даврида эса ишлаган меҳнат ҳақининг 50 процентини оладилар.

Бир йил муддатли таълим ўқувчилари ойига 30 сўм стипендия оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаганлар олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга кирадилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, вокаль-чолғу ансамбли, спорт секциялари, отиш тири ишлаб турибди.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Ленин райони, Астрахань кўчаси, 12-уй (5-трамвайнинг «Зелёний базар»; 1-трамвайнинг, 22-автобуснинг «Дегтяров кўчаси» бекати).

171-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

Бўёқчилар, буёқчи-альфрейшчиклар, сувоқчилар, қурувчи-дурадгорлар, электрмонтажчилар, электр пайвандчилар. Ғишт терувчи-монтажчилар, дурадгор-паркетчилар, облицевкачи-плиткачилар, ёғоч ва ганч ўймакорлари.

Ўқиш муддати — 6 ой ва 1—3 йил.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

3 йиллик ўқишни тамомлаганларга ўрта маълумот тўғрисида аттестат ва ҳунари бўйича аттестат берилади.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак, ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар ўрта ва олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар.

Областлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар соат 9.00 дан бошлаб қабул қилинади.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри —81, Домбраобод кўчаси, 74-уй (54, 50, 70, 79, 80, 34, 103, 123-автобусларнинг «16-Поликлиника», 16- троллейбуснинг «Домбраобод» бекатлари). Телефон 77-49-53.

228-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

мастер ёрдамчилари (тўқув ва йигирув машиналари бўйича), контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, электромонтёрлар, слесарь-сантехниклар, слесарь-ремонтчилар, қурувчи-дурадгорлар, бўёқчилар.

Ўқиш муддати — 1—3 йил.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15—17 ёшли йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқишга 3 йиллик группаларга қабул қилинганлар кийим-кечак, 3 маҳал иссиқ овқат ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент маош билан таъминланадилар ва танлаган мутахассиси билан тўлиқ ўрта маълумотга эга бўладилар.

Ўқишга 1 йиллик группаларга қабул қилинганлар 70 сўм стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент маошни оладилар.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишни аъло даражада битирган ўқувчиларга ўрта ва олий ўқув юртларига кириб ўқишни давом эттиришлари учун йўлланма берилади.

Билим юртида спорт, фото тўгараги, халқ чолғу ансамбли ва вокаль-чолғу ансамбллари ташкил этилган.

Совет Армияси сафидан қайтиб келганлар 80 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Ўқиш — 1сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.00дан 17.00гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов район. Собир Раҳимов кўчаси, 313-уй (2, 7-тролейбусларнинг «Красноармейская кўчаси» бекати).

«УЗБЕКХЛОПКОМАШ» ЗАВОДИ БАЗАСИДАГИ

95-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, ремонтчи слесарь, электр пайвандчи, электр кўприкли кран машинисти, ОТК контролёри, автослесарь фрезерчи.

Ўқишга 15 дан 25 ёшгача бўлган 8—10 синф маълумотидагилар таклиф қилинади.

Ўқиш муддати: 8 синф маълумотидагиларга — 2 йил, 10 синф маълумотидагиларга — 1 йил.

Билим юртидаги ўқиш даври меҳнат стажига киради. Билим юртини тугатганлар юксак малакали мутахассис дипломини оладилар, шунингдек, олий ўқув юртига ва техникумларига имтиёзли шартлар билан кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Ўқиш даврида ўқувчилар 2 йил муддатли таълим группаси ўқувчилар тўла давлат таъминотида бўладилар, 1 йил муддатли таълим группаси ўқувчилари техника билим юрти программасига кўра ойига 30 сўм ҳажмида стипендия оладилар.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртида, чунончи, юқорида санаб ўтилган барча ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлаш 6 ойлик курслари ташкил этилади. Билим юртига электр пайвандчи, электр кўприкли кран машинисти, ихтисосликларидан ташқари қолган барча мутахассисликларга исталган ёшдаги кишилар қабул қилинадилар.

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 17.00гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: 700077, Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Владимирский переулоги, 15-уй, (1, 4, 17, 24, 63, 102-автобуслар, 17, 18-тролейбуслар, 13, 22-трамвайларнинг **«Партия мактаби», «М. Горький»** метроси).

Ўзбекистон ССР мебель саноати министрлиги ҳузуридаги

140-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

станокчи, фанерчи, дурадгор, ёғочни қайта ишлаш асбоб-ускуналарини созловчи, прессловчи, юмшоқ мебелларни қопловчи-безовчи. Ўқиш муддати — 1 йил; бадиий ва бежамдор мебеллар дурадгори, мебелсоз дурадгор. Ўқиш муддати — 3 йил; ошхона мебелларини ишлаб чиқарувчи мебелчи-дурадгор. Ўқиш муддати — 1 йил ва 3 йил.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8 — 10 синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал овқат, бепул кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

3 йил муддатли таълим группасини тамомлаганлар диплом оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан кириш учун йўлланма оладилар.

Билим юрти янги замонавий комплексда жойлашган. Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт комплекси ишлаб турибди.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Спутник массиви, 4-квартал (58, 75, 40-автобуслар, 19-троллейбуснинг 140-ГСПТУ—бекати).

128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

8-синф ҳажмида маълумотлилар: ҳаракатдаги трамвай ва троллейбуслар состави ремонти бўйича слесарь, тортиш подстанцияларининг диспетчери, трамвайлар ва троллейбусларнинг электр ва радиоаппаратуралари ремонти бўйича слесарь, электрик касбларига қабул қилинадилар. Улар давлат таъминотида бўладилар.

Ўқиш мудлати — 3 йил.

Ўрта маълумотлилар: трамвай вагонларининг ҳайдовчиси, троллейбус ҳайдовчилари, автослесарь, контактли ва қабул тармоғи ремонти бўйича электромонтёр касбларига қабул қилинадилар. Уларга ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади. Ўқиш муддати — 10 ой.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар учун ва 17,5 ва ундан катта ёшдаги қизлар учун линия диспетчери ва троллейбус ҳайдовчиси ихтисослиги бўйича ўқиш муддати 6 ой, трамвай ҳайдовчиси ихтисослигига эса 5 ой. Ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади. Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ҲАР ОЙНИНГ 5 ВА 15 КУНИДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 125-алоқа бўлими, Красновосточная кўчаси, 3«а»-уй (1, 17«э»-автобуслар, 18-троллейбус, 13, 22-трамвайларнинг «Красновосточная депоси» бекати). Телефон 62-34-57.

Ҳунар-техника таълими системасидаги билим юртларига ўқишга кириш учун қабул комиссияларига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: ҳунар-техника билим юртига қабул этиш ҳақида мазкур билим юрти директори номига ариза (танланган касб аниқ кўрсатилиши шарт), ўрта мактабни тамомлаганлик ҳақидаги ҳужжат (гувоҳнома ёки аттестат), медицина справкаси (286-форма), учта фотосурат (3 х 4 см.), корхона ёки ташкилот (агарда ўқишга кирувчи шахс мазкур ташкилотлар томонидан юборилаётган бўлса)нинг йўлланмаси.

Ўқишга кирувчи билим юртига келган заҳоти қабул комиссиясига паспорти, чақирилиш қоғози (ҳарбий, хизмат ёшдаги кишилар учун) ёки ҳарбий билет (запасдаги ҳарбий хизматга лаёқатли кишилар учун). кўрсатади, зотан бу ҳақда сўнг ўқишга кирувчининг шахсий варақасида қайд этилади.

Билим юртига қабул ҳақидаги аризани топширганлар ўзлари танлаган касби бўйича ишлашга жисмоний лаёқатли ва соғлиғи мувофиқ келишини аниқлаш учун медицина кўригидан ўтади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000 Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуш — 32-63-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —33-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

6 МАЙ, 1982 й. Р—13218. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В— 2524 ИНДЕКС 64691 1 9